

Päätös

Nro 49/2016/2

Dnro LSSAVI/4924/2014

Annettu julkipanon jälkeen
20.6.2016

ASIA Kokkolan väylän ja Syväsataman satama-altaan syventäminen sekä Hopeakiven sataman laajennus (vesilupa II) ja valmistelulupa, Kokkola

HAKIJA Liikennevirasto ja Liikelaitos Kokkolan satama

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Liikennevirasto ja Liikelaitos Kokkolan satama ovat Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 24.9.2014 vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa Kokkolan 13 metrin väylän syventämiseen yhdellä metrillä 14 metriin sekä Hopeakiven sataman vaiheen II (vesilupa II) taustakentän rakentamiseen sekä Syväsataman satama-altaan syventämiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamiseen sekä lupaa ryhtyä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 § 1 momentin 6) kohta, 3 §:n 7) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Luvat ja päätökset

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 25.11.2010 päätöksen nro 224/2010/4 (Dnro ESAVI/14/04.09/2010), jossa on annettu lupa Hopeakiven sataman laiturin ja laiturin taustakentän (vesilupa I) rakentamiseen. Lupa mahdollistaa pilaantuneiden sedimenttien ruoppauksen ja penkereiden rakentamisen.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa on vireillä lupahakemus (LSSAVI/54/04.08/2013), joka koskee jätteiden hyödyntämistä Kokkolan Hopeakiven sataman vesiluvan 1 (päätös nro 224/2010/4) mukaisen alueen täyttämässä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 31.1.2011 päätöksen nro 16/2011/4 (Dnro ESAVI/15/04.09/2010), jolla saa tehdä Syväsataman satama-altaan kunnostusruoppausta.

Länsi-Suomen ympäristökeskus on 4.11.1998 on antanut luvan (päättös nro 0898Y0126-121) saastuneiden sekä ammuksia ja muuta metalliromua sisältävien ruoppausmassojen sijoittamiseen penkereillä padotettuun altaaseen sekä pommisaareksi kutsutun altaan rakentamiseen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 15.5.2013 antamallaan päätöksellä (dnro EPOELY/26/07.04/2013) päättänyt, että Liikenneviraston hankkeeseen, Kokkolan 13 m väylän syventäminen, ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava on hyväksytty ympäristöministeriössä 8.2.2012. Maakuntakaavassa on hankealuetta koskien seuraavia merkintöjä:

- satama-alue (LS)
- teollisuustoimintojen alue (TT)
- energiahuollon alue tuulivoimaloille (en-1)
- kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeällä alue
- Natura 2000-verkoston kuuluvalla tai ehdotuksen mukaisella alue

Yleiskaavassa, jonka Kokkolan kaupunginvaltuusto on 13.1.1992 hyväksynyt, satama-alue on varattu satamatoimintaa, satamatoimintaan välittömästi liittyvien varastojen terminaalialueita sekä veneiden huolto- ja korjaustoimintaa varten (LV). Alueelle saa sijoittaa satamatoimintoja tarvitsevaa teollisuus- ja varastoaluetta (T).

Sataman alueella on voimassa myös suurteollisuusalueen osayleiskaava, joka on hyväksytty 28.3.1995. Suurteollisuusalueen osayleiskaavassa hanke-alue on merkitty yhdyskuntatekniseksi huoltoalueeksi (ET), venesatamaksi (LV), vesialueeksi (W) ja teollisuus- ja varastoalueeksi (T).

Hopeakiven satama sijoittuu 12.5.2003 hyväksytyn Kokkolan Kemiran asemakaavan alueelle. Hopeakiven sataman alue on osoitettu satama-alueeksi merkinnöillä "Ls/ks". Alueelle saa rakentaa sataman toimintaan liittyviä terminaali-, varasto- sekä toimistorakennuksia. Alueelle saa rakentaa teollisuusrakennuksia sellaista teollista toimintaa varten, jolle väylän sijainti sataman lähellä on välttämätöntä. Kaavamerkinnällä "ks" on osoitettu alueen olevan varattu kunnallisen satamalaitoksen tarpeisiin.

Suojelualueet

Hankealueella ja sen lähistöllä sijaitsee Natura 2000 -verkoston alueita ja luonnonsuojelualueita. Kokkolan satamaan johtava väylä kulkee Natura-alueen läpi.

Bergbådanin ja Vadmalsklippanin välinen osuus Kokkolan väylästä (PL 6800 – 16600) sijoittuu Kokkolan saariston Natura-alueelle (FI1000033), joka käsittää Kokkolan, Kälviän ja Lohtajan edustan saaristoa. Kokkolan saariston Natura 2000-verkoston alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI -alueena ja lintudirektiivin mukaisena SPA -alueena.

Rummelön-Harrbådanin Natura-alue (FI1000003) sijaitsee noin 2 km Kokkolan väylän itäpuolella. Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI -alueena ja lintudirektiivin mukaisena SPA -alueena. Alueella on arvokkaita kasvillisuustyppejä ja maankohoamisen myötä muodostuneita edustavia kasvillisuuden sukkessiovyöhykkeitä. Alue kuuluu myös Rummelö-Harrbådanin IBA -alueeseen (nro 740083).

Luodon saariston Natura-alue (FI0800132) sijaitsee noin 2 km Kokkolan väylän länsipuolella. Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI -alueena ja lintudirektiivin mukaisena SPA -alueena. Aluekokonaisuus sisältää maankohoamisrannikon erityyppisiä kehitysvaiheita loivilta ja tuulille alttiilta hiekkarannoilta kallioisiin ulkosaariin ja rantalouhikoihin.

Kokkolan väylän itäpuolella sijaitseva ja ympäristön merenpohjasta erottuva santapankki (Bankarna) lukeutuu luontotyyppiin vedenalaiset hiekkasärkät. Luontotyyppistä ei ole tehty kattavia inventointeja. Santapankki käsittää noin 1 635 ha laajan alueen Trullevin niemen ja Råbergin saaren välissä.

HANKKEEN SIJAINNIN JA SEN YMPÄRISTÖ

Kokkolan Satama ja sen tuloväylänä toimiva Kokkolan 13 m väylä sijaitsevat Perämeren eteläosassa Kokkolan kaupungin luoteispuolella. Nykyinen Kokkolan 13 m väylä (väylänro 437) on noin 19 km pitkä ja 41 turvalaitteella merkitty kauppamerenkulun I luokan väylä (VL1). Väylä alkaa kaksikaistaisena noin 2,5 km Kokkolan majakan luoteispuolelta ja muuttuu yksikaistaiseksi Kokkolan majakan kaakkoispuolella (PL 4 000). Väylän ulko-osuuden (PL 0 – 13 000) haraustaso on $H_s = -15,4$ m. Repskäretin saaren kohdalla alkavalla väylän sisäosuudella (PL > 13 000) haraustaso on $H_s (MW_{2011}) = -14,8$ m.

Kokkolan edustan merialue kuuluu Perämeren rannikkovyöhykkeeseen. Perämereen laskee useita suuria jokia kuten mm. Tornionjoki, Kemijoki, Oulujoki, Kalixjoki ja Luulajanjoki. Kokkolan edustalle ei laske suuria jokia. Kokkolan pohjoispuolella Perämereen laskee Perhonjoki. Kokkolan eteläpuolella sijaitsevan Luodon-Öjan makeavesialtaan sulkujen ja säännöstelyluukkujen kautta alueelle laskee myös pieni osa Ähtävänjoen, Kruunupyynjoen, Purmonjoen ja Kovjoen vesistä.

Suomen vilkkaimpiin satamiin kuuluva Kokkolan Satama on Perämeren Suomen puolen satamista suurin. Kokkolan satama kuuluu nykyisellään kolmen suurimman yleissataman joukkoon ja on johtavia irtotavaraliikenteen satamia. Sataman liikennemäärät ovat viime vuosina merkittä-

västi kasvaneet pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen kehittämistyön ansiosta. Kaivan-naisteollisuuden osalta Kokkola on Suomen ykkössatama. Kokkolan Satama koostuu syväsatamasta, Hopeakiven satamasta ja Kanta-satamasta.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Kokkolan väylää on tarkoitus syventää nykyisestä kulkusyvyydestä 13 m yhdellä metrillä 14 metriin. Väylän nykyinen linjaus ja väyläalue säilyvät pääosin ennallaan. Kokkolan syväsataman allas syvennetään samassa yhteydessä vastaamaan Kokkolan väylän uutta kulkusyvyyttä. Hopeakiven sataman taustakenttää on samassa yhteydessä tarkoitus laajentaa toteuttamalla vesialueelle ensivaiheessa kenttäalueen rajavat reunapenkereet.

Väylän ja syväsataman syventämisen sekä Hopeakiven sataman laajennus ovat tarpeen sataman kilpailukyvyn säilyttämiseksi, sillä nykyisellään väylä ei mahdollista panamax -luokan alusten liikennöintiä täydessä lastissa.

Kokkolan väylän tärkein käyttäjäryhmä on Kokkolan Satamassa käyvät kauppamerenkulun alukset. Kokkolan sataman liikenne palvelee pääosaa Suomen kaivannaisteollisuuden kuljetuksista sekä Kostamuksen kaivosteollisuuden transitokuljetuksia Kuhmon Vartiuksesta hoidettavan raideliikenteen kautta. Satamassa liikennöi nykyisin myös aluksia, joiden syväys on nykyistä 13 m kulkusyvyyttä suurempi, joten ne joudutaan jättämään vajaa lastiin.

Sataman pitkän ajan tavoitteena on tavaraliikenteen selvä kasvu. Suurimmat liikenteen kasvuodotukset ovat irtotavaraliikenteessä, jonka odotetaan kasvavan erityisesti Venäjän liikenteen osalta. Sataman liikenteen kehitysnäkymät ovat hyvät ja nykyisen väylän kulkusyvyyden riittämättömyys on ilmeinen.

Vesistötiedot

Merialueen ominaisia piirteitä ovat humuspitoiset jokivedet, alhainen suolapitoisuus (2-4 ‰), mataluus ja pitkä jääpeitteinen kausi. Merialuetta luonnehtivat myös nopea maankohoaminen ja siten jatkuvasti muuttuva rantavyöhyke matalilla alueilla, laajat hiekkasärkät sekä rannikon avoimuus. Koko Perämeren pinta-ala on 36 800 km² ja vesitilavuus on 1 490 km³. Perämeren keskisyvyys on noin 40 m ja suurin syvyys 148 m. Perämeren vesitilavuus on pieni ja vesi vaihtuu nopeasti. Veden viipymä on vain 5,3 vuotta.

Vedenkorkeudet Pietarsaassa, 25 km:n etäisyydellä Kokkolasta, ovat ylivedenkorkeus (HW) +1,39 m, keskivedenkorkeus (MW) +0,00 (MW₂₀₁₃) ja alivedenkorkeus (NW) -1,13 m. Vedenkorkeudet Raahessa,

noin 115 km:n etäisyydellä Kokkolasta, ovat ylivedenkorkeus (HW) +1,62 m, keskivedenkorkeus (MW) +0,00 (MW₂₀₁₃) ja alivedenkorkeus (NW) -1,29 m.

Perhonjoen keskivirtaama on noin 19,6 m³/s ja Kruunupyynjoen noin 5,6 m³/s, joten jokivesien vaikutus Kokkolan edustan merialueen suolaisuuteen on verrattain pieni Perämeren muihin alueisiin verrattuna. Perämerellä pintaveden lämpötila nousee kesäisin keskimäärin 10–14 asteen. Lämpiminä kesinä veden lämpötila nousee yli 20:n asteen.

Kokkolan edustalla Ykspihlajalta on ulkomerelle saakka syväne, jonka vesisyvyys on yli 10 m. Alueella on paljon matalia ja kivisiä hiekkarantoja. Kokkolan edustan vesialue on avoin etenkin pohjoistuulille.

Kokkolan ympäristön maaperää hallitsevat moreenit ja moreenimuodostelmat, harju-, delta-, ja reunamuodostumat (sora hiekka) sekä meri- ja järvikerrostumat (siltti, savi) ja avokalliot. Kallioperää hallitsevat kiilleliuskeet ja migmatiitit.

Perämerellä eliölajisto on niukkaa ja koostuu valtaosaltaan murtoveteen sopeutuneista makean veden lajeista. Useat Perämerellä esiintyvistä eliöistä elävät suolapitoisuuden ja lämpötilan suhteen sietokykynsä ääri-
rajoilla.

Pitkän ajan keskiarvojen mukaan merialueelle muodostuu ensimmäinen jääpeite marraskuun lopulla ja pysyvä jääpeite muodostuu joulukuun alkupuolella. Pysyvä jääpeite sulaa keskimäärin toukokuun alussa ja jäät lähtevät lopullisesti toukokuun ensimmäisellä puoliskolla.

Kokkolan edustan merialue sijaitsee Perämeren sisempien ja ulompien rannikkovesien alueella. Rannikon vesialuetta ovat pitkään kuormittaneet asutus, metalli- ja kemianteollisuus sekä jokivesien tuoma hajakuormitus. Satamatoiminnot aiheuttavat lähinnä hulevesien ja pölyn mukana kulkeutuvaa kiintoainekuormitusta.

Merialueen ekologinen tila on nykyisellään pääosin tyydyttävä. Ekologinen luokitus perustuu laajaan aineistoon. Kokkolan edustan merialueella esiintyy paikallista ekologisen tilan vaihtelua. Kokkolan edustan yhteistarkkailun tuloksissa vuodelta 2011 vesialueen tila oli Repskäretin kohdalla otettujen näytteiden perusteella hyvä ja Bergbådanin lähistöllä erinomainen. Kokkolan edustan merialueen kemiallinen tila on hyvä.

Pohjaeläimistö, kalasto ja linnusto

Perämeren pohjaeläimistö on niukkalajinen ja suuret kannanvaihtelut ovat tyypillisiä. Alueelliset erot johtuvat pääasiassa pohjan laadusta ja ohjaeläimistön tilan on todettu paranevan siirryttäessä rannikolta avomerelle päin. Pohjaeläimistön tila on kokonaisuudessaan hyvä. Kokkolan edustan pohjaeläimistö on kartoitettu vuosittain usealta havaintopaikalta pohjakelkalla kerätyin näyttein. Vuonna 2011 tavattiin 25 tun-

nistettua lajia (taksonia). Yksilömäärät ja biomassat vaihtelivat huomattavasti näytteenottopaikkojen välillä. Yleisiä lajeja ovat surviaissääsken toukat (Chironomidae), raakkuäyriäiset (Ostracoda), harvasukasmadot (Oligochaeta) ja amerikansukasmadot (Marenzelleria).

Kokkolan edustan merialueen tärkeimmät kalalajit ovat siika, lahna, ahven, hauki, särki, muikku ja silakka. Viimeisten reilun kymmenen vuoden aikana siika ja made ovat vähentyneet Kokkolan edustalla. Lahna ja säyne ovat puolestaan runsastuneet kuten yleisesti muutkin särkikalat. Myös kuha on runsastunut. Muiden lajien runsaudet ovat pysyneet ennallaan tai lajien runsauksien muutoksista ei ole tietoa. Alueella tavataan myös mm. ahventa, haukea, nahkiaista, muikkua ja harjusta.

Syväsatamaa lähinnä olevat kalojen kutupaikat, joissa on tehty kalataloustarkkailuja, ovat Kråkholmen, Yxpila hällörna, Trullö, Harrbåda ja Sandviken.

Alueella on tehty kartoitusta myös siian poikastuotantoalueista 2008–2011. Kartoituksen mukaan siian poikasille paras ympäristö on Hopeakivenlahdella, jossa on poikasille sopivaa hiekka- ja hietapohjaa. Muita poikasnuottaukseen ja runsaasti siikasaaliita tuottaneita alueita oli Sandviken, Harrbådan, Syväsatama, Kemiran ranta, Rummelö, Ykspihjalan uimaranta, Torsö, Vagelberget ja Långskäret. Kartoituksesta saatujen tulosten mukaan siian kutu onnistuu Kokkolan meri-alueella melko hyvin, ja sialle soveliaita kutu- ja poikastuotantoalueita on seudulla runsaasti.

Kokkolan merialueen ulkosaariston pienet saaret ja luodot ovat avoimia ja hyviä merilintujen pesimäalueita. Pesimälajistoon kuuluu mm. merikihu, pilkkasiipi, räyskä, selkälökki sekä nauru- ja pikkulokkikoloniat.

Kokkolan saaristo on liitetty Natura-verkostoon sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella. Lintudirektiivin alueella pesivistä lajeista karikukko, tukkasotka, selkälökki, keltävästäräkki, kivitasku, vesipääsky, ja mustakurkku-uikku lukeutuvat uhanalaisiin, vaarantuneisiin (VU), lintulajeihin.

Kokkolan väylän läheisyydessä noin 500 metrin vyöhykkeellä ainoa merkittävä lintukohde on Repskäret. Repskäret on myös retkeilykohde. Linnustollisesti arvokkain osa ovat saaren kallioiset pohjois- ja länsirannalla, missä pesii mm. lapintiira ja kalatiira.

Pohjasedimenttien haitta-aineet

Kokkolan edustan merialueen massojen laatua on tutkittu useaan otteeseen.

Hopeakiven sataman taustakentän alueen sedimenttien pilaantuneisuutta on tutkittu kesällä 2012 penkereiden alapuolisista sedimenteistä. Selvityksen mukaan sinkin pitoisuus sedimentissä ylittää tason 2 kaikissa näytepisteissä. Tason 2 ylityksiä esiintyi myös arseeni-, elohopea-,

kadmium-, kupari-, lyijy- ja nikkelpitoisuuksissa. Orgaanisten tinayhdisteiden osalta taso 1 ylittyi kaikissa näytepisteissä ja taso 2 kahdessa Hopeakiven sataman näytepisteessä. Sedimentit ovat laadultaan hiekaista, liejuista tai savista silttiä. Sedimenttitutkimus on esitetty liitteessä 4.

Kokkolan väylän väyläalueelle ja väyläalueen läheisyyteen on upotettu ammustarvikkeita (räjähteitä). Varsinainen ammustarvikkeiden upotuspaikka sijaitsee noin 20 km Kokkolan väylästä luoteiseen Suomen aluevesirajan ulkopuolella. Kaikki ammustarvikkeet eivät jostakin syystä kuitenkaan päätyneet perille saakka ja ammustarvikkeita esiintyy siten myös väyläalueella ja sen läheisyydessä.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö sekä vedenotto

Lähin pohjavesialue on Patamäen pohjavesialue (1027251), joka sijaitsee noin 1 kilometrin päässä kaakkoon hankealueesta.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Väylän ruoppaus ja louhinta

Kokkolan väylän ruopattavien massojen kokonaismäärä on arviolta noin 1.1 milj. m³ktr, joista louhittavia kalliomassoja on noin 60 000 m³ktr. Ruopattavan alueen laajuus on noin 246 ha ja louhittavan alueen laajuus on noin 13 ha. Ruopattavan maakerroksen ja louhittavan kalliokerroksen keskimääräinen paksuus on alle 0,5 m.

Ruopattavat alueet ovat sijaintinsa perusteella ryhmitelty neljään ruoppauskohteeseen (RK1-RK4), joiden ruoppaus- ja louhintamassat sekä niitä vastaavat pinta-alat on eriteltynä seuraavat:

Ruoppauskohde	Maamassat		Kalliomassat	
	Ruopattava pinta-ala	Ruopattavat maamassat	Louhittava pinta-ala	Louhittavat kalliomassat
RK1	495 000 m ²	165 000 m ³ ktr	59 000 m ²	22 000 m ³ ktr
RK2	470 000 m ²	145 000 m ³ ktr	34 000 m ²	15 000 m ³ ktr
RK3	505 000 m ²	245 000 m ³ ktr	35 000 m ²	19 000 m ³ ktr
RK4	985 000 m ²	505 000 m ³ ktr	350 m ²	50 m ³ ktr
yhteensä (noin)	2 460 000 m ²	1 060 000 m ³ ktr	130 000 m ²	56 000 m ³ ktr

Ruoppauskohteiden RK1-RK2 ruoppausmassat ovat tutkimusten perusteella puhtaita, mutta kohteella RK3 esiintyy sedimenttinäytteiden perusteella eteläpäässä puhtaiden massojen lisäksi myös mahdollisesti pilaantuneita massoja.

Ruoppauskohteessa RK4 suurin osa ruoppausmassoista on mahdollisesti pilaantuneita tai pilaantuneita. Pilaantuneita massoja esiintyy varsinkin lähellä satamaa sekä ankkurointialueella väylän länsipuolella. Pilaantuneissa massoissa on raja-arvojen ylityksiä sinkin, arseenin, kuparin, tinan, tributyylitinan TBT, kadmiumin ja nikkelin osalta. Mahdollisesti pilaantuneita massoja (haitta-aine-pitoisuuksiltaan tason 1 ylittävät mutta tason 2 raja-arvot alittavat massat) on Kokkolan väylän alueella arviolta noin 300 000 m³ktr ja pilaantuneita massoja (haitta-ainepitoisuuksiltaan tason 2 raja-arvot ylittävät massat) on noin 142 000 m³ktr.

Syväsataman satama-altaan syventäminen

Kokkolan väylän mukaisen alueen lisäksi ruoppauksia tehdään Kokkolan syväsataman satama-altaissa. Syväsataman altaissa ruoppausmassojen kokonaismäärä on noin 185 000 m³ktr.

Satama-altaan ruoppausalueet on jaettu kolmeen osaan haraussyvyysden mukaan seuraavasti:

Ruoppausalue	Haraussyvyys Hs (MW ₂₀₁₁)	Ruoppaus (m ³ ktr)
2.1 Ulko-osa	- 15,8 m	171 000
2.2 Väliosa	- 12,5 m	4 200
2.3 Pohjukka	- 10,5 m	9 765
Yhteensä		185 000

Syväsataman altaasta ruopattavien haitta-ainepitoisuudeltaan tason 2 ylittävien ruoppausmassojen määräksi on arvioitu 185 000 m³ktr.

Hopeakiven sataman vaiheen II taustakentän ja penkereen rakentaminen

Hopeakiven taustakentän laajentaminen (vaihe II) liittyy sataman raide-liikenteen kehittämiseen ja väylän ruoppauksessa saatavien massojen hyödyntämiseen. Laajentamisen yhteydessä rakennetaan ensimmäisessä vaiheessa väylän massoille mitoitettu pengerallas sekä rautatie-penger, jonka avulla toteutetaan sataman logistiikkaa parantava kiertoraide. Kiertoradan logistiikkaa tehostava vaikutus on selkeästi parempi kuin perinteisillä pistoraiteilla. Viimeisessä vaiheessa varaudutaan rakentamaan rautatiepenkereen lisäksi myös alueen ulkopenkereet.

Satama-alueen rakentaminen toteutetaan vaiheittain, huomioiden kulloinkin saatavissa olevat täyttömateriaalit.

Taustakentän penkereiden rakentaminen edellyttää pehmeiden savi- ja silttisedimenttien ruoppauksia. Näiden kokonaismääräksi on arvioitu ulkopenkereen ja rautatienpenkereen kohdalla yhteensä 220 000 m³tr, josta määrästä yhteensä 95 000 m³tr ylittää meriläjäytysohjeen tason 2 pitoisuudet. Muiden alueelle rakennettavien penkereiden ruoppaustarpeet arvioidaan tapauskohtaisesti ennen rakentamista.

Ruoppausmassat läjitetään joko Kokkolan Syväsataman altaaseen (läjitysallas B), jossa on lupa vastaanottaa tason 2 ylittäviä massoja stabiiloituina tai Hopeakiven sataman altaaseen (läjitysallas C). Tason 2 alittavat massat tullaan sijoittamaan Hopeakiven taustakentän läjitysaltaaseen (läjitysallas C, Hopeakiven vesilupa I alue) tai nyt haettavalle alueelle (vesilupa II), joille on myös luvat vastaanottaa pilaantuneita sedimenttejä.

Pilaantuneen sedimentin ruoppauksen jälkeen aloitetaan ensimmäisen altaan rakentaminen, jossa hyödynnetään Kokkolan väylän syventämisestä saatavia penkereen alustäyttöön soveltuvia massoja. Penkereen alustäyttö rakennetaan tason NN -5,0 m (MW2011 -4,3) alapuolelta käyttäen hiekkaa, soraa, moreenia ja louhetta. Penkereen ylätäyttö tehdään maalta tai väylän syventämisestä saatavalla sekalouheella. Penkereiden rakentamisen jälkeen allasta täytetään ruoppausmassoilla, joissa haitta-aineiden pitoisuudet alittavat ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 2 arvot sekä maalta käsin tuotavilla massoilla, joissa haitta-aineiden pitoisuudet alittavat PIMA -asetuksen mukaiset alemmat ohjearvot.

Rautatiepenger rakennetaan myöhemmin laadittavien suunnitelmien mukaisesti, joissa huomioidaan käyttötarkoituksen mukaiset tekniset vaatimukset. Perustukset tehdään joko paaluttamalla tai louheesta.

Hopeakiven sataman vaiheen II taustakentän kokonaisläjitystilavuus on noin 6 600 000 m³tr tasoon NN +2,2 (MW2011 +2,9) laskettuna. Kokkolan väylältä saatavien massojen kokonaismassamäärä on 1 100 000 m³tr.

Penkereen rakentaminen

Hopeakiven sataman laajennuksen lupavaiheen II alueella vesisyvyys on noin 10 m. Täyttöalueen kokonaisala on noin 75 ha. Satamakentän rakenteeseen on arvioitu tarvittavan kokonaisuudessaan 6 600 000 m³tr täyttömassoja. Ulkopenkereen pituus on 1 700 m.

Ensimmäisessä vaiheessa rakennettavan pengeraltaan tilavuudeksi on arvioitu 900 000 m³ tasolle NN +0,0 (MW2011 +0,70) ja 1 150 000 m³ tasolle NN +2,0 (MW2011 +2,70).

Ennen penkereiden rakentamista, niiden alta poistetaan löyhä savi. Penkereen kaltevuus on tason NN -5,0 m (MW2011 -4,3) alapuolella 1:3 tai loivempi ja tason NN -5,00 m (MW2011 -4,3) yläpuolella kaltevuus on 1:1,7. Penkereen runko koostuu hiekasta, sorasta, moreenista ja louheesta. Penkereen yläpinta on tasossa NN +2,00 m (MW2011 +2,70). Reunapenkereen sisäluiskaan asennetaan suodatinkangas. Vahvisteen alla on tasoittavana pohjana mursketta.

Ulkopenkereen rakentamiseen tarvittava arvioitu massamäärä on esitetty seuraavassa: Penkereen runkotäyttö tason -2,70 alapuolella on 750 000 m³ktr (hiekkaa, soraa, moreenia tai louhetta) ja penkereen ylätäyttö sekalouhetta on 170 000 m³ktr (verhouslohkareet sisältyvät).

Läjitys- ja täyttötyöt

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hake-
mus-suunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysalden
A, B ja C täydyssä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läji-
tystekniikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuh-
teiden ja läjitettävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Läjitysallas A (Pommisaari)

Läjitysaltaaseen A sijoitetaan mahdollisia ammustarvikkeita sisältäviä
massoja (151 000 m³ktr), väylän ruoppauskohteista RK3 ja RK4 peräi-
sin olevan tason 2 alittavia koheesiomaita (382 000 m³ktr) ja väylän
ruoppauskohteista RK1-4 peräisin olevia louheita (56 000 m³ktr).

Läjitys tapahtuu urakoitsijan parhaaksi katsomalla ja ympäristön huo-
mioivalla tavalla. Mahdollisia ammustarvikkeita sisältävän massan läji-
tys tulee tapahtumaan erillisen, hankkeen rakennussuunnitteluvaihees-
sa puolustusvoimien kanssa yhteistyössä laadittavan, suunnitelman
mukaisesti.

Läjitysaltaat B ja C

Läjitysaltaisiin B ja C sijoitetaan Kokkolan väylän syventämisestä saata-
vat kitkamaamassat (385 000 m³ktr), muualta tuotavia louhemassoja
(170 000 m³ktr), hankkeen ruoppauksista tulevat puhtaat ja stabiloidut
pilaantuneet maat (800 000 m³ktr), Kokkolan kaupungin ylijäämämaiden
vastaanottoaikan puhtaita ylijäämäkaita (2 000 000 m³ktr), maalta tuo-
tavia muita puhtaita ylijäämäkaita (5 000 - 50 000 m³/vuosi) ja lähialu-
een muiden ruoppauksien tason 1 alittavia massoja.

Väylältä, satama-altaasta ja sataman laajennusalueelta peräisin olevat
tason 2 ylittävät massat stabiloidaan ja sijoitetaan läjitysaltaaseen C
(Hopeakiven vesiluvan vaiheen I alue) sekä/tai läjitysallas B (Syväsa-
taman laajennusaltaaseen).

Satama-altaan syventämisestä ja sataman laajennusalueelta peräisin olevat puhtaat ja tason 2 alittavat massat sijoitetaan läjitysaltaaseen C (Hopeakiven sataman vesiluvan vaiheen I altaisiin) käsittelemättöminä. Kohteilla on lupa vastaanottaa puhtaita ruoppausmassoja. Lupahakemus harmaan alueen massojen sijoittamisesta altaaseen C käsittelemättömänä on vireillä.

Läjitysaltaiden B ja C penkereiden rajaamien tausta-alueiden täyttö

Valmiin, merestä eristetyn pengeraltaan täyttäminen tapahtuu sekä ruoppausmassoilla että maalta tuotavilla ylijäämämailla.

Täytöt ruoppausmassoilla toteutetaan proomukuljetuksina penkereeseen jätetyn / myöhemmin kaivetun proomuaukon kautta. Aukko suojataan samentuman leviämiseltä joko silttiverholla tai kuplaverholla tai muulla tarkoitukseen sopivalla tekniikalla, mikäli samentuman määrä proomuaukon suulla ylittää 20 NTU. Maalta tuotavien täyttömassojen läjittäminen alkaa, kun meriyhteys on suljettu.

Ruoppausmassat alittavat tason 2 ja maalta tuotavat ylijäämämaat PI-MA -asetuksen alemman ohjearvon.

Kiinteistötiedot

Väylän ruoppaukset tehdään vesialueella: 272-894-1-1.

Syväsataman satama-altaan ruoppaus tehdään kiinteistöillä 272-401-2-2, 272-401-1-192 ja 272-41-1-1.

Hopeakiven sataman taustakentän rakentaminen tehdään kiinteistöllä 272-401-2-2.

Hakijoiden omistuksessa ovat kiinteistöt 272-894-1-1, 272-401-2-2, 272-401-1-192.

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Hakija on saanut suostumuksen kiinteistöltä 272-44-1-18. Hopeakiven taustakentän rakentaminen rajautuu kiinteistöön estämällä purkuvesien johtamisen mereen. Suostumuksessa on sovittu purkuvesien johtamisesta mereen.

Hankkeen vaikutukset

Vesistövaikutukset

Kokkolan väylän ruoppaus-, läjitys- ja väylätöiden vaikutukset ovat tiedossa aiemman ruoppauksen osalta. Hankkeen vaikutuksia ympäristössä on tuolloin arvioitu alueella tehtyjen selvitysten ja vesistötarkkailusta saatujen tulosten perusteella. Havaitut ympäristövaikutukset ovat

tulosten perusteella rajoittuneet lähinnä ruopattavien ja läjitettävien alueiden läheisyyteen. Selvästi havaittavinta on ollut vesistön samentuminen, joka on kuitenkin ohimenevä ilmiö, josta ei ole ollut todettavissa merkittäviä haittoja esim. vesieliöille. Suurimmillaan samentuminen oli yleensä sisäläjäytysalueen tuntumassa sekä ruoppaajien läheisyydessä. Sinkki, arseeni- ja muihin metallipitoisuuksiin ei toiminnalla ole ollut olennaista vaikutusta.

Hankkeella ei oletettavasti ole nykytilaan verrattuna pysyvää vedenlaatua heikentävää vaikutusta.

Ruoppauksen vaikutuksesta veteen vapautuu kiintoaineeseen sitoutuneita ravinteita, erityisesti fosforia. Veteen vapautuneet ravinteet saattavat osaltaan kohottaa väliaikaisesti veden rehevyytensä. Kokonaisfosforin liennut epäorgaaninen osa, fosfaattifosfori, on pääasiallinen levien käyttämä fosforiyhdiste. Fosfaattifosforin pitoisuusmittauksissa Kokkolan sataman edustan mittauspisteessä havaittiin nykyiselläänkin suhteellisen korkeita ja muutamia erittäin korkeita pitoisuuksia. Ruoppauksen vaikutuksesta mahdollisesti irtoavan fosforin ei näin ollen katsota vaikuttavan merkittävästi vesialueen rehevyyteen.

Vedenalaisessa louhinnassa käytettävistä räjähdysaineista voi aiheutua tyyppiyhdisteiden päästöjä. Epäorgaanisen typen kuormitus on väliaikaista ja laimenee nopeasti suureen vesimassaan. Periaatteessa räjäytystöistä aiheutuvat ravinteiden lisäykset voisivat aiheuttaa tilapäisiä rehevyysvaihteluita, mutta määrien laimenemisesta ja kuormituksen väliaikaisuudesta johtuen vaikutusten arvioidaan jäävän pieniksi eikä niiden arvioida erottuvan vesialueen nykyisistä pitoisuuksista. Räjähtämätön tai muuten louheen joukkoon mahdollisesti jäänyt räjähdysaine liukenee veteen vähitellen. Vedenalaisen louhinnan osalta räjäytystekniikkaan liittyvien aineiden ja menetelmien käyttöä ei voida pitää ympäristövaikutuksiltaan vesialueen rehevyyteen vaikuttavana merkittävänä tekijänä.

Kohteessa suoritettavat louhintatyöt rajoittuvat pienelle alueelle ja louhintamäärä (noin 56 000 m³ltr) on vähäinen kokonaismassamäärään verrattuna, joten louhinnasta aiheutuvien ympäristövaikutusten arvioidaan olevan pieniä ja hyvin paikallisia.

Laajamittaiset ruoppaukset tulevat aiheuttamaan veden tilapäistä samentumista. Läjitys ei aiheuta mainittavaa samentumista sen tapahtuessa penkereillä rajattuihin läjitysaltaisiin. Pilaantuneet massat sijoitetaan stabiloituina sataman laajennusalueille. Siten läjitysten vesistövaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi.

Veden samentumaa esiintyy myös luonnostaan ja siihen vaikuttaa lisäksi vesiliikenne. Samentuma on pääsääntöisesti ollut alimmillaan keskikesällä. Silmämääräisesti havainnoituna sameus tulee näkymään veden utuisuutena ja lievänä ruskeutena. Ruoppauksissa veteen saatetaan kiintoaineiden lisäksi sekoittua myös pilaantuneista sedimenteistä peräisin olevia haitta-aineita.

Ruoppaustöiden aiheuttama samentuminen leviää arviolta maksimissaan muutaman sadan metrin päähän ruoppauskohteista. Haitta-aineiden leviäminen on suurimmillaan samaa luokkaa kuin samentuman leviäminen. Hankkeesta ei aiheudu pysyviä muutoksia alueen vedenlaatuun.

Hakemussuunnitelmassa esitetyt toimenpiteiden vaikutus vedenlaatuun on väliaikainen eivätkä toimenpiteet ole vesienhoitosuunnitelmassa ja merienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden vastaisia.

Hankkeesta ei aiheudu muutoksia vedenkorkeuksiin eikä se vaikuta virtauksiin.

Vesiliikenne

Kokkolan väylän ja syväsataman ruoppaustyöt tulevat aiheuttamaan jonkin verran häiriötä sataman laivaliikenteelle.

Kokkolan väylän kulkusyvyyden kasvattamisella ei arvioida olevan vaikutusta sataman aluskäytien määriin. Alusten lastauskapasiteetti kasvaa, kun alukseen voidaan lastata kerralla nykyistä enemmän lastia. Laivojen koon kasvaessa syvennetyllä väylällä laivaliikennemäärä alenee. Tästä seuraa se, että laivaliikenteen päästöt ympäristöön vähenevät. Samoin liikenne muodostaa pienemmän aaltohaitan kuin nykyään. Tämä johtuu pitkälti siitä, että laivojen koon kasvaessa myös keskinopeudet alenevat. Aluskoon kasvaessa ne suuremmat alukset saapuvat satamaan hinaajien saattamina. Hankkeen myötä välilliset haitat luontotyypeille nykyisestä vähenevät.

Kalasto ja kalastus

Ruoppaustyöt tulevat aiheuttamaan jonkin verran väliaikaisia haittoja kalastukselle. Ruopattavat alueet ovat pääosin syvää nykyistä väylä- ja satama-aluetta, joten ne eivät ole merkittäviä kalojen esiintymisalueita. Ruoppaus- ja louhintatöiden vaikutukset vedenlaatuun ovat hyvin paikallisia, eivätkä ne ulotu esim. merkittäville siian kutualueille. Louhintatöiden paineaallot saattavat aiheuttaa vahinkoa kalastolle louhintojen välittömässä läheisyydessä. Raskaiden työkoneiden aiheuttama työnäkainen melu alueella tulee karkottamaan kaloja loitommaksi työkohteilta, jolloin myös vahingot jäävät pieniksi.

Hankkeella ei ole pysyviä vaikutuksia kalastoon tai kalastukseen.

Virkistyskäyttö

Hankealueen merkitys virkistyskäytön osalta on merkityksetön. Ruoppausten ja louhintojen ympäristölliset vaikutukset keskittyvät töiden läheisyyteen ja niiden vaikutus ympäröivien vesi- ja ranta-alueiden virkistyskäyttöön on hakijoiden arvion mukaan hyvin pieni.

Muut vaikutukset

Hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta hankkeen ulkopuolisiin nykyisiin rantarakenteisiin tai niiden käyttöön.

Hankkeen toteutukseen liittyvät toimenpiteet ja toteutuksen aikana alueella liikennöivät työkoneet, työlautat, alukset ja kuorma-autot tulevat aiheuttamaan jonkin verran melua.

Hopeakiven sataman osalta hanke vaikuttaa kiinteistöltä 272-44-1-18 johdettujen teollisuuden jäte- ja lauhdevesien purkuun. Vesienpurkupuut-ki on siirrettävä uuden täyttöalueen reunaan.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Ruoppaus- ja louhinta- sekä läjitystyöt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähdessä parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaukset toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppaus- aluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Töitä suoritettaessa huolehditaan siitä, ettei työalueella tai sen läheisyydessä sijaitsevia toisten omistamia rakenteita tai laitteita vahingoiteta.

Työt suoritetaan yhteistyössä Liikelaitos Kokkolan Sataman kanssa siten, että sataman toiminnalle ja Kokkolan väylän liikenteelle aiheutuvat haitat minimoidaan. Hakijat ottavat huomioon alueen vesiliikenteen ruoppaustöiden aikana sekä tarvittaessa tiedotetaan alueella tehtävistä muutostöistä hyvissä ajoin.

Nykyisin käytössä olevalla pilaantuneiden sedimenttien ruoppaukseen soveltuvalla kalustolla haitat voidaan minimoida. Toteutettujen hankkeiden perusteella riski haitallisten aineiden kulkeutumisesta on hyvin vähäinen.

Voimakasta melua aiheuttavien töiden ajoittaminen lintujen pesimäajan ulkopuolelle ehkäisee mahdollisten meluhaittojen syntymistä.

Kokkolan väylän laivaliikenteelle aiheutuvat työnaikaiset häiriöt pyritään minimoimaan ruoppaustöiden työsuunnittelulla. Hakijat sopivat liikenteenharjoittajien kanssa tarvittavista liikennejärjestelyistä ja huolehtivat myös ilmoittamisesta hyvissä ajoin.

Hopeakiven sataman osalta hanke vaikuttaa kiinteistöltä 272-44-1-18 johdettujen teollisuuden jäte- ja lauhdevesien purkuun. Olemassa oleva

vesien purku tullaan säilyttämään. Kokkolan Satama suunnittelee ja toteuttaa vesien purkamisen kiinteistön rajalta mereen. Suunnitelma hyväksytetään vesien purusta vastaavalla Kip Infra Oy:llä. Suunnitelmat laaditaan myöhemmin.

Hakijat pyrkivät ensisijaisesti sopimaan ruoppaus- ja läjitystöiden alueen ammattikalastajille mahdollisesti aiheuttaminen vahinkojen korvaamisesta joko etukäteiskorvauksena (esim. kertakorvauksena) ja/tai seurannan (kirjanpito/tarkkailun) perusteella.

Vesialueen omistajille maksettavat korvaukset pyritään sopimaan erikseen.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat haittojen korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Hakijat maksavat osuutensa korvauksista oman vastuualueensa osalta yhteisesti laatimansa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Hankkeen hyödyt ja edunmenetykset

Kokkolan väylää pitkin pääsee nykyisellään satamaan 65.000 dwt:n panamax -alukset sekä tätä isommat panamax- ja capesize -alukset vajaalastissa. Maailmanmarkkinoilla olevien panamax -alusten kokoluokka on noin 73.000 – 79.000 dwt. Kokkolan satamassa on nykyisin lastattu jopa yli 100.000 dwt:n aluksia, jotka lähtevät satamasta vajaalastissa ja lastaavat loput lastistaan esim. Saksan ja Benelux-maiden suurissa jälleenlaivaussatamissa.

Kokkolan väylän syventämishankkeen päähyöty on suurempien aluskojen pääsyn mahdollistaminen satamaan sekä bulk- eli irtolastikuljetusten taloudellisten näkökohtien parantaminen. Metrin kulkusyvyys lisääminen väylällä mahdollistaisi alustyyppistä riippuen noin neljänneksen (25 %) suuremman lastinottokyvyn. Alusten syväysten kasvattaminen tarkoittaa kasvanutta lastitilavuutta ja näin ollen parantunutta kuljetustaloutta. Hankkeen ei arvioida vaikuttavan sataman aluskäyntien määriin. Hopeakiven sataman laajentamisella varaudutaan kapasiteetin riittävyyteen tulevan kasvun osalta.

Kokkolan Satamaa on pitkään kehitetty ja kehitetään edelleen kestävästi kehityksen mukaisin periaattein. Tähän kehitykseen kuuluu olennaisena osana nykyisten ja uusien asiakkaitten sitoutuminen käyttämään satamaa. Ainoa mahdollinen tapa asiakkaiden pitkäjänteiselle sitoutumiselle on ylläpitää tehokkuutta lastin kuljetuksissa ja käsittelyssä. Tällä on suora yhteys kuljetusten ja käsittelyn kokonaishintaan ja kustannuksiin.

Kokkolan Sataman kilpailukyky paranee huomattavasti kun väylän kulkusyvyys on Venäjän sekä Baltian maiden kilpailijasatamiin nähden vastaavalla tasolla (vähintään 14 m), kenttäalueita ja tavarankäsittelyyn

tarvittavia nostureita ja laitteita on riittävästi, sekä maakuljetusreittien kapasiteetti on suhteessa sataman kokonaiskapasiteettiin.

Väylähankkeiden toteuttamisen lähtökohtana on hankkeen yhteiskuntataloudellinen kannattavuus (HK-suhde), mikä merkitsee, että hankkeen 30 vuoden aikana syntyvien hyötyjen nykyarvo on suurempi kuin hankkeen aiheuttamat investointikustannukset.

Kannattavuuslaskelmassa tarkasteltavia investointeja ovat väylän syventämisen aiheuttamat kustannukset (mm. suunnittelu, ruoppaus ja läjitys) sekä väylän syventämiseen välittömästi liittyvät satamainvestoinnit, kuten satama-altaan ruoppaus, jotka ovat suuremman aluskoon käytön edellytyksenä. Tarkasteltavia hyötyjä ovat hankkeen rahamääräiset ja rahaksi muutettavissa olevat positiiviset vaikutukset (esim. päästöjen väheneminen) sekä investoinnin jäännösarvo laskenta-ajanjakson lopussa. Haittoja ovat vastaavasti rahamääräiset sekä rahaksi muutettavissa olevat negatiiviset vaikutukset. Vaikutusten rahamääräisiksi arvottamisessa kannattavuustarkasteluissa käytetään liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamia yksikköarvoja.

Kannattavuuslaskelman mukaan Kokkolan väylän syventäminen 13 metristä 14 metriin on yhteiskuntataloudellisesti kannattava hanke. Väylän osalta hankkeen alustava kustannusarvio on noin 50,4 milj. euroa vuoden 2012 hintatasossa (MAKU 136, 2005; 150) ja sen hyötykustannussuhde on 2,5. Kustannusennuste on 55,6 milj. euroa maarakennuskustannusindeksi 150 tasossa vuonna 2015-2017. Hanke on sekä Etelä-Pohjanmaan että Keski-Suomen vientiyritysten kannalta erittäin tärkeä. Hanke tekee myös Kostamuksen kaivosteollisuuden peräisin olevan transitoliikenteen nykyistä edullisemmaksi.

Hankkeen toteuttamisesta saatavaa hyötyä on verrattu siitä aiheutuviin haittoihin seuraavassa luettelossa esitetyn mukaisesti:

Hyödyt:

- Toteutuessaan hankkeen on arvioitu olevan valtakunnallisesti kannattavimpia väylähankkeita. Hanke parantaa Liikelaitos Kokkolan Sataman kilpailukykyä.
- Hankkeella on merkitystä myös alueellisen kilpailukyvyn kannalta.
- Väylän ruoppausmassoja voidaan käyttää hyödyksi satamakentän rakenteissa täyttömassoina, jolloin muualta (maa-alueelta) kuljetettavien maamassojen määrä pienenee.
- Haitta-aineita sisältävän sedimentin poistaminen merenpohjasta ja sijoittaminen stabiloituna satamakenttään parantaa vesiympäristön tilaa.

Haitat:

- Ruoppaus-, läjitys ja rakennustyöt aiheuttavat paikallisesti väliaikaisesti veden samentumista ja mahdollisesti myös haitta-aineiden sekoitumista veteen. Hankkeeseen liittyvät haitat ovat paikallisia ja tilapäisiä.

- Ruoppaustöiden suorittamisesta aiheutuu rajoituksia vesialueella liikkumisen osalta (kalastus ja huviveneily).

Tarkkailu

Ennen ruoppaus- ja läjitystöiden aloittamista tarvitaan vertailukohdaksi luotettava kuva lähtötilanteesta. Veden laadun seurannassa näytepisteet sijoitetaan siten, että niiden avulla saadaan eri ilmansuunnat huomioon ottaen riittävän laaja kuva toiminnan vaikutusalueesta.

Vakionäytepisteiden sijoittelussa hyödynnetään Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailun näytepisteitä, joiden lisäksi mukaan otetaan tarvittava määrä ylimääräisiä näytepisteitä. Osa näytepisteistä voidaan myös sijoittaa työn etenemisen mukaan. Näytepisteiden sijainti paikannetaan GPS -koordinaatein ja pisteiden sijainti esitetään kartalla.

Ruoppaus- ja läjitystöiden aiheuttamaa samentumista tulee tarkkailla työn aikana. Samentuman laajuutta ja voimakkuutta seurataan silmämääräisesti ja päivittäin rajataan samentuneen vesialueen laajuus kartalla. Havainnot on pyrittävä tekemään samaan aikaan jokaisen havaintopäivänä. Havaintokarttaan kirjataan myös ruoppaustyöpisteen sijainti ja kirjataan käytettävä läjitysalue. Lisäksi työmaapäiväkirjaan kirjataan samentumisen ja sen leviämiseen vaikuttavia tekijöitä: tuulen suunta ja arvioitu nopeus, meriveden pinnan korkeus ja koneiden tyyppi ja määrä sekä työskentelyaika päivittäin.

Työmaapäiväkirjaan tulee merkitä myös näytteenotot ja ilmoitukset pyydysten likaantumistapauksista ja muista havainnoista ja haitoista, jotka voivat liittyä ruoppaus- ja läjitystöihin.

Veden laadun tarkkailua suoritetaan ruoppaus- ja läjitystöiden aikana joka viikko. Ennakkonäytteet otetaan havaintopaikoilta ennen töiden alkua. Näytteenottoa jatketaan viikoittain töiden jälkeen siihen saakka, kunnes tilanne on palautunut ennakkonäytteiden osoittamalle tasolle.

Havaintopaikkojen sijainti ja määrä määräytyvät tilanteen mukaan työkohteesta ja sameuden leviämissuunnasta riippuen. Näytteet otetaan ruoppaajan läheltä (noin 50 m), käytössä olevalta vesiläjitysalueelta sekä läjitysaltaiden purkuaukon edustalta sikäli kun läjitysaltaaseen läjittäminen on käynnissä.

Mikäli vesialue on samentunut, näytteenottoa tarkennetaan tapauskohtaisesti. Lisänäytteet otetaan samentuneelta vesialueelta samentuman leviämissuuntaan 200-500 metrin välein, kunnes sameutta ei todeta.

Näytteenottosyvyydet ovat päänlyysvedestä 1 m ja 1 m pohjan yläpuolelta sekä vesikerroksen puolivälistä. Näytteistä tehdään seuraavat mitaukset ja määritykset: lämpötila, happipitoisuus, sähkönjohtavuus, väri, sameus, kiintoainepitoisuus (GFC -suotimella tehtävä kiintoainemääritys), kokonaistyyppi, kokonaisfosfori ja a-klorofylli.

Näytteenoton yhteydessä mitataan näkösyvyys ja tarkastetaan samentumistilanne. Jos näytteenoton yhteydessä todetaan ennakoimattomia vesistövaikutuksia, otetaan näytteet tarpeellisia lisämääryksiä varten.

Ruoppaus- ja läjitystöiden päättymisen jälkeen tulee läjitysaltaiden purkuaukkojen edustalta sekä 100 metrin etäisyydeltä ottaa sedimenttinäytteet. Näytteistä tehdään aikaisempien sedimenttinäytteiden mukaiset analyysit.

Vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen arvioidaan välillisesti samentumis- ja vedenlaatutarkkailusta saatavien tietojen pohjalta. Ruoppauskohteiden lähialueella ammattimaista kalastusta harjoittavia kalastajia informoidaan ruoppaustöiden aloittamisesta.

Kalastajia pyydetään ottamaan yhteyttä ruoppaustyömaan nimettyyn yhteyshenkilöön heti, mikäli he kalastavat ruoppausaikana ja heidän pyyntipaikallaan ilmenee jotakin poikkeuksellista, kuten pyydysten tavallista voimakkaampaa likaantumista tai muuta ruoppauksen vaikutuksiin viittaavaa. Mahdolliset kalastushaitat, niiden laatu ja kesto, on tarkoitus todeta ja selvittää tuoreeltaan heti paikanpäällä.

Sitä mukaa, kun vesinäytteiden analyysit valmistuvat, tarkkailun tulokset toimitetaan Liikennevirastolle, Liikelaitos Kokkolan Satamalle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kokkolan kaupungin ympäristöviranomaiselle sekä Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmälle. Tuloksiin liitetään tarvittaessa kuvaus samentumistilanteesta.

Tutkimuskertakohtaisissa raporteissa esitetään tieto näytteenoton aikaisesta töiden tilasta, onko kyseessä taustanäyte tai jälkiseurannan aikainen näyte. Tulokset tulee toimittaa ELY -keskukselle ympäristöhallinnan HERTTA -tieto-järjestelmän PIVE -tietokantaan tallentamista varten sähköisenä siirtotiedostona tiedonsiirron edellyttämiä DB -koodeja käyttäen. Näytteenottopaikkojen sijainti tulee ilmoittaa ennen tulosten toimittamista ETRS-TM35FIN-koordinaatteina.

Ruoppaustöiden tarkkailun päätyttyä tuloksista laaditaan hankkeen vaikutuksia käsittelevä yhteenvedoraportti. Raportoinnissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan Kokkolan edustan merialueen velvoitetarkkailutuloksia.

Valmistelulupa ja sen tarpeen perustelu

Kokkolan sataman laajennusalueiden reunapenkereiden ja niihin liittyvien ruoppausten toteuttamisen osalle haetaan töiden valmistelulupaa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä vesilain 3 luvun 16 §:n mukaisesti.

Hopeakiven sataman alueella on voimassa vesilupa, joka mahdollistaa pilaantuneen sedimentin ruoppauksen ja penkereiden rakentamisen. Pilaantuneelle sedimenttien sijoittamiselle on jo voimassa oleva ympäristölupa Syväsataman läjitysaltaassa (B), johon massat voidaan käsiteltyinä sijoittaa.

Hakemussuunnitelmassa esitetty läjitysaltaan (allas 3) reunapenger sijoittuu osittain vesilupa I alueelle ja osin nyt tässä hakemussuunnitelmassa käsiteltävälle alueelle. Reunapenkereiden rakentaminen on syytä suorittaa saumattomasti yhtenä hankkeena, jotta vaikutukset vesistöön olisivat mahdollisimman pieniä. Pilaantuneiden ruoppausmassojen takaisin sijoittamiselle ei ole tarvetta ja siinä tapauksessa, että lupa ei saa lainvoimaa, rakennettavat reunapenkereet voidaan tarvittaessa poistaa. Lisäksi rakennettavaksi suunnitellun läjitysaltaan tulee olla valmis ennen varsinaisen väylän syventämishankkeen alkamista, jotta väylän ruoppausmassoille voidaan osoittaa tarvittava läjityskapasiteetti.

Kaikki hankkeesta saatava kitkamaalajit sijoitetaan hyötykäyttöön satamarakenteisiin. Toiminta kohdistuu sataman alueeseen ja edistää voimassa olevan kaavan mukaista tilannetta.

Hakijalla voimassa olevat muut luvat mahdollistavat hakijan mukaan töiden aloittamisen. Aloittamislupa koskisi hakijan mukaan seuraavia toimenpiteitä:

1. Rakennettavan altaan 3 penkereiden alta poistetaan pilaantuneeksi osoittautuneita sedimenttejä noin 0,5 m syvyydeltä, siltä osin kuin se geoteknisesti on tarpeellista. Pilaantuneet ruoppausmassat läjitetään altaaseen, jolla on lupa vastaanottaa tämän tyyppisiä massoja ja käsitellään sijoituspaikan lupaehtojen mukaisesti. Mikäli pohja on valmiiksi kitkamaata, eikä pohjassa esiinny liettynyttä sedimenttiä, ei pilaantuneita sedimenttejä näillä alueilla esiinny eikä penkereen alla ole näin ollen myöskään ruoppaustarvetta. Tällaista pohjaa on havaittu erityisesti rannan läheisyydessä. Ruoppaustarvetta on osoitettu penkereen A alta ja sen pohjoispuolelta, missä varaudutaan laiturin rakentamiseen.
2. Jatketaan ruoppauksia puhtaampien pehmeiden sedimenttien poistolla ja läjitetään nämä läjitysaltaisiin sikäli kuin massanpoistotarvetta on (geotekninen peruste, pengeri A).
3. Penkereiden rakentaminen aloitetaan maalta tuotavilla massoilla, sillä väyläruoppauksesta saatavia kitkamaita ei ruopata ennen luvan voimaantuloa.

Töiden aloittaminen vesilupa I alueella sekä altaan 3 pengerten rakentaminen loppuun, siltä osin kuin rakentaminen koskee ruoppauksia ja maalta tuotavien pengermassojen läjittämistä, on hakijan mukaan merkitykseltään vähäinen verrattaessa asiaa haettavana olevan luvan kokonaisuuteen.

Hakijan käsityksen mukaan edellä mainituilla toimenpiteillä vesistövaikutukset jäävän varsin vähäiseksi ja ovat suurimmillaan pilaantuneen sedimentin ruoppauksen aikana, joka sekin tehdään suljettavalla kauhatyypillä ja vain rajatulla alueella. Hakija katsoo, että pilaantuneen sedimentin poisto penkereiden alta yhtäjaksoisesti on ympäristön kannalta vähiten kuormittavaa tehdä yhtäjaksoisesti. Yhtäjaksoisuus koskee tässä tapauksessa penkereen rakentamista Vesilupa I alueella sekä nyt haettavana olevan Vesilupa II alueeseen kuuluvalla Allas 3 alueen A penkereen alta. Ei siis koko haettavana olevan Vesilupa II alueella.

Lisäksi pyydämme huomaamaan, että valmista allastilavuutta tarvitaan heti varsinaisen väyläruoppauksen alkaessa. Väyläruoppaus aloitetaan riskialueiden ruoppauksella sekä pilaantuneen sedimentin ruoppauksella. Hankealueen pilaantuneet ruoppausmassat on suunniteltu läjitettäväksi Hopeakiven altaisiin 1 ja 2, joiden penkereet on jo rakennettu valmiiksi. Hopeakiven allas 3 toimisi tulevia pilaantuneen sedimentin läjitystä ajatellen suojana läjityksen aiheuttamaa samentumista vastaan, sillä mahdollinen ylijäämävesien juoksutus voidaan hoitaa Hopeakiven 3 altaan kautta, jolloin samentumavaikutukset ovat vähäisempiä kuin alkuperäisissä suunnitelmissa. Isommassa laskeutusaltaassa veden viipymä on pidempi ja laskeutus näin ollen tehokkaampaa.

NATURA-ARVIOINTI

Kokkolan saaristo (FI1000033)

Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit

Luontodirektiivin luontotyyteistä alueella esiintyy: rannikon laguunit, Atlantin ja Itämeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot, Itämeren borealiset luodot ja saaret sekä rantaniityt, aapasuot, borealiset luonnonmetsät ja lehdot, maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät, vedenalaiset hiekkasärkät, rannikon laguunit, kivikkorannat, merenrantakalliot, ulkosaariston saaret ja luodot, merenrantaniityt, metsäiset dyynit, dyynialueiden kosteat soistuneet painanteet, humuspitoiset järvet ja lammet, kuivat nummet, vaihettumissuot ja rantasuot, letot, silikaattikalliot, maankohoamisrannikon primäärisuknession metsät, lehdot, metsäluhdet ja puustoiset suot.

Luontodirektiivin liitteen II lajeista alueella elää suojeltava saukko (2-5 yksilöä) ja liito-orava (3-5 yksilöä).

Luontodirektiivin liitteen I linnuista alueella esiintyy: kaakkuri, pikkulepinkäinen, uivelo, suokukko, räyskä, kalatiira, lapintiira ja liro.

Lintudirektiivin liitteen I lajeihin kuuluu myös Suomessa säännöllisesti esiintyvät tai läpimuuttavat muuttolinnut, joita ovat alueella: karikukko, pulmussirri, meriharakka, naurulokki ja punajalkaviklo.

Vaikutukset

Väyläalueella tehtävät ruoppaukset ja louhinnat eivät suoraan uhkaa tietolomakkeessa ilmoitettuja luontotyyppejä eikä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa todettujen luontotyyppejä. Ruoppausmassoja ei läjitetä Natura -alueelle. Ruoppausmassoja ei läjitetä vesialueelle, joten vaikutuksia ei ole.

Ruoppauksen ja louhinnan samennusvaikutus ulottuu todennäköisesti noin 100–200 metrin etäisyydelle työkohteesta. Aikaisemman Kokkolan satamaan johtavan laivaväylän ruoppauksen (1995–2001) yhteydessä tehty samennusseuranta osoitti, että samentuminen oli vähäistä koko tarkkailualueella.

Samentumisvaikutuksen ei katsota aiheuttavan haittaa Skörpholmin kaakkoispuolella olevalla nimettömälle luodolle eikä Repskäretin saarelle.

Santapankin (Bankarna) alueelle, missä on vedenalaiset hiekkasärkät-luontotyyppiä, samentumisvaikutus voi hieman levitä. Vaikutusala jää pieneksi (noin 1 % kokonaispinta-alasta). Samentuminen voi hetkellisesti haitata lintujen ravinnon löytymistä ja saatavuutta, mutta ruoppaus ei seurantojen mukaan karkota pieniä ja nuoria kaloja. Samentumisvaikutukselle altis vyöhyke on kuitenkin suhteellisen pieni koko särkkien alueesta ja vaikutukset niin ollen vähäiset.

Hanke ei heikennä pitkäaikaisesti vedenalaiset hiekkasärkät -luontotyyppin ominaispiirteitä, luontotyyppin lajistoa ja edustavuutta.

Ruoppausproomujen liikennöinti voi lisätä meluallistuksen ajallista määrää ja siten mahdollisesti liikennöintiaikana aiheuttaa jonkin verran lisääntyntä stressiä pesimälajistolle.

Ruoppaustyöt eivät todennäköisesti vaikuta merkittävän kielteisesti Natura-alueen eheyteen ja lievät vaikutukset ovat todennäköisesti ohimeneviä. Ajoittamalla voimakasta melua aiheuttavat työt lintujen pesimäajan (25.4. – 20.7.) ulkopuolelle voidaan meluhaittoja vähentää merkittävästi. Ruoppaustöiden oheistoiminnat voivat aiheuttaa merkittävää haittaa suojeluperusteena oleville lajeille mikäli niihin liittyy pesimäaikaista rantautumista saarille ja luodoille.

Luodon saaristo (FI0800132)

Luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit

Luontodirektiivin luontotyyppejä, joihin Natura-tietolomakkeen mukaan alueen suojelu kohdistuu, ovat rannikon laguunit, Itämeren boreaaliset luodot ja saaret, Itämeren boreaaliset rantaniityt, eurooppalaiset kuivat

nummet, boreaaliset luonnonmetsät ja boreaaliset lehdot sekä maan-
kohoamisrannikon primäärisuksessiovaiheiden luonnontilaiset metsät.

Lisäksi alueelta on laadittu käyttö- ja hoitosuunnitelma, jonka yhtey-
dessä alueelta kartoitettiin yhteensä 19 luontotyyppiä.

Luontodirektiivin liitteen II lajeista suojelu kohdistuu liito-oravaan, jota
on tavattu mantereella alueen eteläosassa. Laji on priorisoitu laji. Li-
säksi käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaan alueella elää harmaahylje.

Alueen linnusto on hyvin monipuolinen ja suuri osa Luodon saaristosta
kuuluu Suomen tärkeisiin lintualueisiin (FINIBA) ja Suomen kansainvä-
lisesti tärkeisiin lintualueisiin (IBA). Suojelu kohdistuu Natura-
tietolomakkeen mukaan seuraaviin lintudirektiivin liitteen I lintuihin:
helmipöllö, suopöllö, huuhkaja, ruskosuohaukka, sinisuohaukka, laulu-
joutsen, kuikka, kaakkuri, varpuspöllö, kurki, pikkulepinkäinen, uivelo,
suokukko, pohjantikka, mustakurkku-uikku, räyskä, kalatiira, lapintiira,
viirupöllö, hiiripöllö, metso, liro, palokärki, ampuhaukka, pikkusieppo ja
merikotka sekä etelänsuosirri.

Natura-tietolomakkeen mukaan alueella pesii ja levähtää seuraavat lin-
tudirektiivin liitteessä mainitsemattomat säännöllisesti esiintyvät muut-
tolinnut: lapasorsa, jouhisorsa, lapasotka, ruokki, selkälökki, naurulokki,
riskilä, tuulihaukka, karikukko, pilkkasiipi, härkälintu, punajalkaviklo,
pulumssirri ja idänuunilintu.

Vaikutukset

Suoria vaikutuksia ei ole. Myös epäsuorat vaikutukset ovat hyvin vä-
häiset. Lähimmillään Natura-alueen raja on 1,4 km päässä väylästä.
Ruoppauksen samennusvaikutus ulottuu todennäköisesti vain muuta-
man sadan metrin etäisyydelle työkohteesta. Myös ruoppauksen häiriö-
ja meluhaitta jää vähäiseksi. Lähimmät lintuluodot (Lillgrundet) jäävät
noin 1,9 km päähän väylästä. Tämän perusteella voidaan todeta, että
merkittävää samennus- ja häirintävaikutusta ei ulotu Natura-alueelle,
eikä epäsuoria vaikutuksia muodostu luontotyypeille.

Lähimpien luotojen ollessa lähes kahden kilometrin etäisyydessä väy-
lästä, jäävät vaikutukset todennäköisesti olemattomiksi. Väylän syven-
tämässä joudutaan paikoin kalliota louhimaan räjäyttämällä ja melu-
vaikutus vettä pitkin voi kantautua pitkien etäisyyksien päähän. Lä-
himmillään alueen luodoista ruoppaustöitä tehdään noin 2,7 km pääs-
sä. Pesimäaikainen voimakas melu voi aiheuttaa haittaa pesiville pa-
reille ja häiritä ruokailualueiden käyttöä. Epäsuoria vaikutuksia voi
muodostua lähinnä mahdollisiin ruokailualueisiin kohdistuvina samennus-
tai saastumisvaikutuksina, mutta vaikutuksille alttiiden mahdol-
listen ruokailualueiden (lähinnä Santapankin reuna-alue) osuus koko-
naispinta-alasta on vähäinen.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia alueen eheyteen, mikäli työt eivät vaadi liikkumista alueen luodoilla ja saarilla. Pesimäaikainen liikkuminen ja oleskelu rannoilla voi aiheuttaa merkittävää haittaa suojeluperusteena oleville lajeille pesintöjen tuhoutuessa.

Rummelön-Harrbådan (FI1000003)

Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit

Luontodirektiivin luontotyyteistä suojelu kohdistuu seuraaviin: vedenalaiset hiekkasärkät, rannikon laguunit, laajat matalat lahdet, Itämeren boreaaliset rantaniityt, rannikon liikkuvat *Ammophila arenaria* -rantakauradyynit, maankohoamisrannikon primäärisukkessiovaiheiden luonnontilaiset metsät ja boreaaliset lehdot.

Lintudirektiivin liitteen 1 lintuja, jotka esiintyvät alueella ovat: pyy, ruskosuohaukka, laulujoutsen, ampuhaukka, pikkulepinkäinen, uivelo, vesipääsky, suokukko, kalatiira, lapintiira ja liro.

Lisäksi alueella esiintyy seuraavia muuttolintuja: kiuru, karikukko, pulmussirri, suosirri, kuovisirri, pikkusirri, lapinsirri, peippo, järripeippo, meriharakka, isokäpylintu, kuovi, silkkuiukku, mustaviklo, valkoviklo, punajalkaviklo, punakylkirastas, mustarastas, laulurastas ja räkättirastas.

Vaikutukset

Hanke ei heikennä merkittävästi alueiden suojelun perusteena olevia luontotyyppijä tai lintudirektiivin mukaisia lajeja, koska hankealue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Natura-alueesta. Louhinnasta aiheutuva melu voi vesiympäristössä kantautua kuitenkin etäälle.

Samentumisen vaikutus ei aiempien selvitysten mukaan ulotu Natura-alueelle. Samentuminen voi aiheuttaa lieviä vaikutuksia Natura-alueella pesivien suojeluperusteena olevien lajien mahdollisilla ruokailualueilla, mutta vaikutus on todennäköisesti merkityksetön.

Sataman lähellä sijaitsevassa ruoppauskohteessa (RK4) on tason 2 alittavia ja ylittäviä ruoppausmassoja. Näin ollen on mahdollista, että veteen vapautuu haitallisia aineita ruoppaustöiden yhteydessä. Pilaantuneen sedimentin kulkeutumisesta voidaan kuitenkin estää teknisin ratkaisuin. Nykyisin käytössä olevalla pilaantuneiden sedimenttien ruoppaukseen soveltuvalla kalustolla haitat voidaan minimoida. Toteutettujen hankkeiden perusteella riski haitallisten aineiden kulkeutumisesta on hyvin vähäinen.

Pilaantuneet pohja-ainekset voivat myös ilman ruoppauksen vaikutusta kuormittaa alueen ravintoverkkoa, kun haitalliset aineet kulkeutuvat mikrobien, levien, kasvien ja pohjaeläimien kautta niitä syöviin kaloihin ja lintuihin. Ruoppaus ei todennäköisesti merkittävästi vaikuta haitallis-

ten aineiden kuormitukseen tai lisää sitä Natura-alueen suojeluperusteena olevissa linnuissa, kun sataman läheisten pilaantuneiden alueiden ruoppauksessa estetään ruoppauksessa sekoittuneen veden kulkeminen työalueen ulkopuolelle. Satama on alusliikenteen käytössä ruoppausten ajan.

Hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen ovat todennäköisesti lieviä ja lyhytkestoisia. Hanke ei merkittävästi heikennä niitä arvoja joiden perusteella alue on valittu Natura-2000 suojelualue verkostoon. Lyhytaikaisia meluhaittoja voidaan vähentää ajoittamalla räjäytystyöt lintujen pesimäajan ulkopuolelle.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Alueella on käynnissä useita kaavoitushankkeita, joiden yhteisvaikutuksia tämän hankkeen kanssa on arvioitu hankekohtaisesti. Voimakaimmat yhteisvaikutukset voivat muodostua Kokkolan edustan merituulivoimapuistohankkeesta, mutta myös useammista ranta-alueiden kaavoitushankkeista kohdistuu mahdollisesti lieviä haitallisia vaikutuksia lähialueilla sijaitseville pesimä- ja ruokailualueille. Vaikutukset kohdistuvat oletettavasti Rummelön-Harrbådan alueelle sekä Kokkolan saariston saarille ja luodoille. Lisääntyvä ranta-asutus ja loma-asutus lisäävät häiriön riskiä lintujen pesimä- ja ruokailualueilla. Häiriön ja pesien tuhoamisen on todettu aiheuttaneen merkittävää vahinkoa Kokkolan saariston Natura-alueen pesimäluodoilla. Edellisen ruoppaustyön yhteydessä häiriö pesimäluodoilla aiheutti suojeluperusteena olevien räyskien kolonian häviämisen ja monien muiden lajien pesinnän epäonnistumisen Kokkolan saariston alueella. Räyskäkolonia ei ole palautunut ja pesivien parien määrä on jäänyt selvästi häviämivuotta alhaisemmaksi. Nykyaikaisilla mittausten menetelmillä voidaan kuitenkin välttää kokonaan luodoilla ja saarilla liikkuminen ja sieltä tehtävä mittaustointa.

Väylän syventäminen mahdollistaa suurempien alusten tulon satamaan. Alusten lastauskapasiteetti kasvaa. Tämä perusteella Kokkolan väylän kulkusyvyyden kasvattamisella ei arvioida olevan vaikutusta sataman aluskäytön lisääntymiseen. On oletettavaa, että väylällä liikennöivien laivojen määrä nykyisestä paremminkin alenee ja ympäristön kohdistuva kuormitus alenee. Liikenne muodostaa myös pienemmän aaltohaitan kuin nykyään, koska isommilla aluksilla keskinopeudet ovat alhaisemmat kuin pienemmillä aluksilla. Lisäksi suuret satamaan tulevat ja satamasta lähtevät laivat kulkevat hinaajien saattamana hitaasti koko väylän. Tämä seurauksena välilliset vaikutukset luontotyypeille nykyisestä vähenevät. Kun laivaliikennemäärä ei kasva, ei liikennemäärällä ole haitallisia yhteisvaikutuksia Natura-alueen luontoarvoille.

Natura-arvioinnin lausunnot

Aluehallintovirasto on luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukaisesti pyytänyt lausunnon Natura-arvioinnista Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, lii-

kenne ja ympäristökeskukselta ja Metsähallitukselta. Metsähallitus ei antanut lausuntoa.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualue on lausunnossaan todennut, että Natura-arviointi on pääpiirteissään hyvin laadittu ja siinä on kyetty tarkastelemaan monipuolisesti keskeisempiä Natura 2000 -alueiden suojelun perusteena olevia luontoarvoja ja vaikuttavimmat tekijät, joihin ongelma kohdistuu on tuotu esille.

Kuten Natura-arvioinnissakin todetaan, ei vedenalaisia luontotyyppejä ja niihin kohdistuvia suoria ja epäsuoria vaikutuksia (erityisesti Santapakkaan) kuitenkaan ole selvitetty. Tätä tietoa pidetään merkittävän arviointiperusteena, kun tarkastellaan ruoppaustoimenpiteiden vaikutuksia alueen luontoarvoihin.

Lisäksi yhteisvaikutuksista on jäänyt tarkastelematta se, missä määrin väylän syventäminen tulee lisäämään laivaliikennettä, ja miten aluskoon kasvu tulee vaikuttamaan Natura-alueen luontoarvoihin.

Hakijan on katsottu tarpeelliseksi täydentää Natura-arviotaan vedenalaisia luontotyyppejä käsittelevällä osiolla sekä tekemään arvion myös siitä, miten väylän syventäminen tulee vaikuttamaan liikennemääriin ja aluskokoihin ja mikä vaikutus sillä on Natura-alueisiin.

Natura-arvioinnin toinen lausunto

Hakija on täydentänyt Natura-arviointiaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Aluehallintovirasto on luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukaisesti pyytänyt uudet lausunnot Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja Metsähallitukselta.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualue on lausunnossaan todennut, hankkeesta laadittu Natura-arviointi on asianmukaisesti rajattu ruoppauksen ja siihen liittyvien toimintojen aiheuttaman muutoksen perusteella koskemaan kolmea hankkeen vaikutuspiirissä olevaa Natura 2000 -aluetta.

Hankkeen vaikutusmekanismit on tunnistettu riittävässä määrin: merkittävimmät vaikutukset aiheutuvat ruoppaukseen ja louhintaan liittyvästä melusta (häiriövaikutuksia sekä linnuille että kaloille), ruoppauksen ja läjityksen aiheuttamasta samentumisesta (vaikutukset luontotyyppeihin ja lintujen ruokailualueisiin ja sitä kautta lintujen ravinnon hankintaan), mairinnoususta liittyen esim. mittaustoimintoihin (lintujen häirintä) sekä satama-alueen ruoppaukseen liittyen haitta-aineiden vapautumisesta ja rikastumisesta ravintoketjuihin (vaikutukset linnustoon ja kaloihin).

ELY-keskus jakaa myös arvioinnin näkemyksen, että merkittävimmät epävarmuustekijät hankkeen vaikutusten merkityksen arvioinnissa liittyvät pilaantuneiden sedimenttien ruoppauksen vaikutuksiin. Epävarmuutta liittyy haitallisten aineiden kemiallisiin reaktioihin ja toisaalta liukoisesa muodossa olevien ja hienojakoisiin partikkeleihin sitoutuneiden aineiden kulkeutumiseen. Ainekset voivat kulkeutua selvästi samentumisvyöhykettä kauemmas. Toinen epävarmuustekijä liittyy arvioinnin mukaan linnuille aiheutuvaan häirintään. Edellisen ruoppauksen aiheuttama räyskäkolonian häviäminen aiheutui ilmeisesti väylän mittauksiin liittyvästä liikkumisesta lintusaarilla häiriöherkkään ajankohtaan. Nykyiset mittausmenetelmät eivät edellytä maihin sijoitettavia mittausasemia/pisteitä ja maihinnousua.

ELY-keskus pitää laadittua Natura-arviointia asianmukaisena jäljempänä ilmenevistä pienistä puutteista huolimatta.

ELY-keskus yhtyy arvioon, että räjäytyslouhintaan liittyvän melun aiheuttamia haitallisia vaikutuksia linnustolle voidaan vähentää merkittävästi ajoittamalla työt pesintä- ja pienpoikaskauden ulkopuolelle. Kokkolan saariston Natura-alueella on maihinnousu kielletty tärkeimmillä lintusaarilla ja luodoilla 1.4.-10.8. välisenä aikana (päätos on liitetty lausuntoon). ELY-keskus katsoo, että tämä ajankohta turvaa paremmin kuin Natura-arviossa esitetty, luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisen pesimärauhan. Liittyen maihinnousuun lintusaarille, on Natura-vaikutusten arviointi mahdollinen ja perustuu siihen, että kyseistä häiriötä ei olisi ainakaan teknisistä syistä tarpeen aiheuttaa. Mikäli esimerkiksi tietämättömyydestä johtuen vahinkoja aiheutuu, voivat vaikutukset olla pitkäkestoisia ja merkittäviä. Hankkeen toteutuksessa tuleekin kiinnittää erityistä huomiota siihen, että kaikilla työhön osallistuvilla on tiedossa saaret joissa maihinnousu on rajoitettu yksityismaiden suojelupäätöksellä sekä tieto luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisesta lintujen häirintäkiellosta. Mikäli ruoppaukseen liittyvät työt toteutetaan edellä mainitulla tavalla, yhtyy ELY-keskus arvioon että melu ja muu liikkuminen alueella eivät merkittävästi heikennä alueen suojeluperusteena olevia linnustoa.

Ruoppauksen aiheuttaman samentumisen kannalta kriittisin kohta on Santapankinalue. Mahdolliset vaikutukset kohdistuvat paitsi vedenalaiset hiekkasärkät (1110) -luontotyyppiin välillisesti myös aluetta ruokailuun käytäviin pesimä- ja muuttolintuihin. Santapankilla tiedetään olevan merkitystä myös siian ja silakan kutualueena. Santapankin pohjoisosan kivikkoisilla osilla esiintyy paikoin runsaasti palleroahdinpartaa. Suomen luontotyyppien uhanalaisuusselvityksessä palleroahdinpartaluontotyyppi todettiin puutteellisesti tunnetuksi. Hiekkasärkkä- luontotyyppi lienee lähes samalla vyöhykkeellä, jolla laivaliikenteen ja ruoppauksen aiheuttama samentumista esiintyy. Tätä seikkaa ei ole pohdittu yhteisvaikutusten näkökulmasta. Koska Santapankin alueella ruoppauksen haittavaikutukset ovat monitahoiset, ELY-keskus pitää erittäin tärkeänä että vaikutuksia lievennetään ajoittamalla työt siian ja silakan kutuajan sekä lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Kiintoaineksen kulkeutuminen Santa-

pankin alueelle tulee myös mahdollisuuksien mukaan estää kuplaverhouksen avulla.

Satama-altaan ruoppauksen ja sen yhteydessä vapautuvien haitta-aineiden leviämiseen liittyvien epävarmuustekijöiden takia olisi ollut hyödyllistä selvittää olemassa olevan tiedon pohjalta yksityiskohtaisemmin mahdollisia uhkia. Arvioinnista ei esimerkiksi käy ilmi, mitä haitallisia raskasmetalleja satama-altaassa on todettu ja millaisina pitoisuuksina, eikä tehty lajikohtaista arviointia vaikutuksien todennäköisyydestä. Tässä suhteessa arvioinnissa on siis puutteita. Epävarmuustekijät huomioon ottaen ELY-keskus pitää erityisen tärkeänä, että satama-alueen ruoppausalue suojataan parhaalla mahdollisella tekniikalla esimerkiksi siltti-verhouksella ja mikäli esiintyy öljyä, niin myös öljypuomein. Mikäli on teknisesti mahdollista, niin myös Harrbådan-Rummelön suuntaan tulisi muodostaa haitta-aineiden leviämistä estävä suojaus. Mikäli suojaus pystytään toteuttamaan siten, ettei alueelta karkaa vähäistä enempää haitallisia raskasmetalleja ja muita haitta-aineita hienojakoisen kiintoaineen mukana tai veteen liuenneena, ELY-keskus arvio että reilun kilometrin päässä sijaitsevan Harrbådan-Rummelön luontoarvoille ei aiheudu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia.

Ruoppauksen vaikutuksia Kokkolan saariston ja Rummelön-1-Harrbådan Natura 2000 -alueiden suojeluperusteena oleviin lintuihin sekä Santapankin vedenalaisiin luontotyyppeihin ja kalastoon tulee seurata ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Hakijan selitys Natura-arvioinnin lausuntoon:

Lintujen pesimäsaarten ja luotojen mairinnousurajoituksia tullaan noudattamaan ruoppaukseen liittyvien töiden yhteydessä. Hakijat tulevat kiinnittämään erityistä huomiota lintujen pesintä- ja poikaskauden aikaan suoritettaviin rakennustöihin ja ohjeistamaan rakennustöihin osallistuvia tahoja alueen saariin liittyvien mairinnousurajoitusten ym. osalta. Nykyisin ruoppaustyömaille käytettävä mittaustekniikka ei enää edellytä erityisten tukiasemien asentamista saarille tai luodoille töiden aikana eli tarvetta mairinnousuun ei enää ole.

Hakijat toivovat, että Natura-alueelle sijoittuvien ruoppaustöiden suorittamiselle ei aseteta aikarajoitusta. Ruoppaustöitä voidaan suorittaa vain avovesikautena ja lintujen pesimäaikaan 1.4 – 10.8 sijoittuva työaikarajoitus siirtäisi työt syksyyn, jolloin keliolosuhteet (syysmyrskyt; aallokko, tuuli, pimeys ja ajoittainen jäänmuodostus) kauempana satamasta sijaitsevista ruoppauskohteista saattavat asettaa rajoituksia työskentelyn turvallisuudelle sekä työn taloudelliselle toteutettavuudelle (seisokit). Lintujen lisääntymisen kannalta herkin aika on touko-kesäkuu. Heinäkuussa linnunpoikaset ovat jo isompia ja pesien/poikasten hylkäyksestä ei enää ole erityistä riskiä. Samoin silakan kutu tapahtuu touko-kesäkuussa. Silakan kutu kehittyy poikasiksi 1-2 viikossa, jonka jälkeen samentuminen ei enää pilaa kutua. Karisian kutuaika on syyskuulta joulukuulle (veden lämpötilan ollessa 2-5 astetta). Siialla kehitys kestää ke-

vääseen, koska kutu lasketaan kylmään veteen. Natura-alueella heinäelokuussa tehtävät työt aiheuttavat vähiten häiriötä ja ympäristövaikutuksia, joten työt pyritään keskittämään tälle jaksolle.

Vedenalaisia louhintoja ei suoriteta lintujen pesimissaarien ja luotojen välittömässä läheisyydessä. Nykyiselle väyläalueelle sijoittuvista louhintakohteista lähimpiin saariin ja luotoihin on pääsääntöisesti vähintään 300 m etäisyys ja yleensä yli 0,5 km etäisyys. Vedenalaiset louhinnat suoritetaan noin 14 m syvyydessä, jolloin mm. maalle kantautuvien meluvaikutusten arvioidaan vaimenevat tehokkaasti.

Liikennevirasto esittää, että väylän ruoppauskohteissa RK1, RK2 ja RK3 suoritettavien töiden suorittamisajankohtaa ja käytettäviä työmenetelmiä ei rajoiteta lupamääräyksillä eikä työaika rajoitteilla. Hakijan käsityksen mukaan samentuman leviäminen on kyseisissä ruoppauskohteissa valitsevien pohjaolosuhteiden vuoksi suhteellisen pieni. Ruoppauskohteiden maamassat ovat lisäksi puhtaita. Rajaukset saattavat pitkittää hanketta ja siten aiheuttaa lisähaittaa ympäristölle. Töitä on olosuhteiden salliessa tarkoitus suorittaa kaikkina vuorokauden aikoina. Työn suorittaminen mahdollisimman yhtäjaksoisesti on sekä ympäristövaikutusten että hankkeen taloudellisuuden kannalta paras ratkaisu.

Hakijat toivovat myös, että väylän sisäosalla ruoppauskohteeseen RK4 ja sataman läjitysalueisiin liittyvien vesirakentamistöiden suorittamisajankohtaa ei rajoiteta lupamääräyksillä. Ruoppauskohde sijaitsee lähellä Kokkolan satamaa eikä sen läheisyydessä ole asutusta tai loma-asutusta.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Kokkolan kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 25.9.2015. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueelta (ELY-keskukselta), Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta sekä Kokkolan kaupungilta sekä Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Metsähallitukselta ja Museovirastolta.

LAUSUNNOT

- 1) **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue** on lausunnossaan todennut, että hakemuksen mukaisilla toimenpiteillä voidaan myöntää lu-

paehtoesityksen mukainen lupa, mutta huomioon otettavaksi esitetään seuraavaa:

Syväsataman allasalueen pilaantuneiden massojen ruoppauksen aikaisen samentuman ja haitta-aineiden leviämisen estämiseksi on hakija esittänyt kuplaverhousmenetelmää. Tutkittavaksi esitetään, että voidaanko jossakin kyseisessä kohteissa käyttää pohjasta pintaan ulottuvaa silkkiverhoa.

Työt tulee ajoittaa tehtäväksi sellaiseen ajankohtaan, jolloin vesiluonnolle ja muulle ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Töiden toteuttamisessa tulee käyttää ympäristön kannalta vähiten haittoja aiheuttavia työmenetelmiä.

Luvan saajan on tarkkailtava ruoppauksen ja vesistörakentamisen vaikutusta vedenlaatuun Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailuohjelma on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta ja hyvissä ajoin ennen työn aloittamista edellä mainitun viranomaisen hyväksyttäväksi.

Lupakäsittelyssä tulee varmistaa, että myös ympäristönsuojelun ja jätelain vaatimukset täyttyvät toiminnassa.

Työn aloittamisesta ja töiden loppuun suorittamisesta on ilmoitettava Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Valmistumisilmoitus tulee tehdä kirjallisena 60 päivän kuluessa työn valmistumisesta.

- 2) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen** on lausunnossaan todennut, että ruoppaustyö aiheuttaa kalastukselle sekä suoria että välillisiä vaikutuksia. Ruoppauksesta johtuva sameus karkottaa kaloja sekä likaa pyydyksiä. Lisäksi ruoppauksen vaikutusalueella aiheutuu kutualueiden pohjakoostumuksen muutoksia ja kudun häiriintymistä sekä mädin ja poikasten tukehtumista kiintoaineksen alle. Töiden aikana vapautuu veteen ja ekologiseen kiertoon pohjaan sedimentoituneita haitallisia aineita, jotka vähentävät kalojen käyttökelpoisuutta. Näin ollen hanke heikentää alueen kalakantoja ja niiden käyttökelpoisuutta, jolloin ammattikalastajien toimeentulomahdollisuudet ja vapaa-ajankalastuksen virkistysarvo heikkenee.

Hankesuunnitelmassa ja sen liitteissä on käsitelty hankkeen vaikutuksia hyvin yleisellä tasolla ja varsinkin työnaikaiset vaikutukset merialueen kalakantojen poikastuotantoon ja vaelluskäyttäytymiseen on esitelty puutteellisesti. Hankkeen vaikutuksia Kokkolan edustan merialueen siianpoikastuotantoon, siian kutualueisiin ja siianpoikasten kasvupaikkoihin tulisi selvittää tarkemmin ennen töiden aloittamista. Vuosien 2008-2011 siianpoikastuotantoalueiden

kartoitusten mukaan siianpoikasille paras ympäristö on Hopeankivenlahdella, mistä on saatu siianpoikasten nuottauksissa eniten siianpoikasia. Hopeankivenlahti sijaitsee hankealueen läheisyydessä ja suunnitelman mukaisilla töillä tulee olemaan haitallisia vaikutuksia siian poikastuotantoon Hopeankivenlahdella. Suunnitelman mukaisella hankkeella tulee olemaan haitallisia vaikutuksia myös hankealueen läheisyydessä sijaitseviin muihin alueisiin, joista saatiin siianpoikasia.

Siika on Kokkolan edustalla tärkeä saalislaji. Vuonna 2014 ammattikalastajat saivat Kokkolan edustalla (ICES -pyyntiruutu 20) saaliiksi toiseksi eniten siikaa (9 261 kg) heti silakan jälkeen. Yli 10 m pitkät kalastusalukset saivat Kokkolan edustalla (ICES - pyyntiruutu 20) vuonna 2014 eniten saaliiksi siikaa (5 257 kg). Kalastustiedustelun mukaan vuonna 2010 oli virkistys- ja vapaa-ajankalastajien saaliissa siika yksi tärkeimmistä lajeista. Siika muodosti kolmanneksen alueen kokonaissaaliista (14 493 kg). Mikäli Kokkolan alueen siianpoikastuotanto kärsii suunnitellusta hankkeesta, tulee se näkymään myös alueen siikasaaliissa.

Ammattikalastuksen pyyntialueet tulisi selvittää ja arvioitava toiminnan vaikutuksia kalastustoimintaan. Varsinkin alueen rysäpaikat olisi kartoitettava yksityiskohtaisesti ennen lupapäätöksen antamista. Valtion yleisvesialueella hankealueen läheisyydessä Kokkolan satamaan johtavan väylän länsipuolella ja Tankarin pohjoispuolella noin 2 km etäisyydellä väylästä on ammattikalastajan rysäpaikka. Mahdollisista yksityisillä vesialueilla sijaitsevista rysäpaikoista hankealueen läheisyydessä ei ole tietoa. Suunnitellut ruoppaukset vaikuttavat haitallisesti hankealueen läheisyydessä sijaitseviin rysiin siten, että kalastaminen vaikeutuu huomattavasti tai on mahdotonta. Ruoppaustoiminnasta syntyvä melu ja sameus haittaavat kalojen luontaista vaellusta ja aiheuttaa samentuneella alueella pyydyksien likaantumista. Kesäaikainen ruoppaustoiminta vaarantaa siten rysäkalastustoiminnan kannattavuutta ammattikalastuksen tärkeimpänä pyyntijaksona.

Hanke voidaan toteuttaa ainoastaan siinä tapauksessa, että ruoppauksissa käytetään suljettavissa olevaa kahmari- tai visiirikauhaa. Huomioon ottaen nyt suunnitellun hankkeen laajuus ja pitkäkestoisuus, ei lupaa voida myöntää ruoppausmenetelmälle, joka perustuu pumppaukseen ja ylivuotoveden juoksuttamiseen mereen kalojen tärkeiden lisääntymisalueiden läheisyydessä. Jos päädytään imuruoppaukseen, massat on kuljetettava läjitysalueisiin putkijohtoa pitkin. Massojen kuormauksessa ja kuljetuksessa on huolehdittava siitä, että massavuotoja mereen ei tapahdu. Ruoppaustöitä tulee välttää myöhään syksyllä siian kutuaikana.

Pilaantuneen sedimentin ruoppauksen ja läjityksen kanssa on oltava tarkkana ja on pidettävä huoli siitä, että ruoppauksen ja läjityksen

aikana ei kulkeudu sedimentistä liuenneita haitallisia aineita ympäröivään vesistöön.

Suunnitelman mukaisen hankkeen katsotaan aiheuttavan merkittävää haittaa alueen kalastolle ja kalastukselle.

Ammattikalastajille ja vesialueenomistajille aiheutuva haitta on arvioitava ennakkoon ja korvaus on maksettava vuosittain töiden aikaisina vuosina. Töiden päätyttyä on työn aikaisten ja työn jälkeisten vuosien haitasta tehtävä kokonaisarvio, jonka perusteella tehdään lopullinen ratkaisu korvauksien suuruudesta.

Vesisuojelutoimenpiteistä huolimatta aiheutuu hankkeesta korvattavaa kalataloushaittaa. Näin ollen on luvansaajien velvoitettava ammattikalastajille maksettavien korvausten lisäksi, suorittamaan kalatalousmaksua Varsinais-Suomen ELY-keskukselle vuosittain työn aikaisina vuosina 25 500 euroa ja vuosittain viiden vuoden ajan töiden päättymisestä 15 500 euroa käytettäväksi kalakannoille aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi kalataloudelliseen kunnostukseen, siikojen kutu- ja lisääntymis- alueselvityksiin ja kalojen istutuksiin. Siika ja meritaimen ovat yleisesti saatavilla olevia kalataloushaittojen kompensoinnissa käytettyjä istutuslajeja. Siian ja meritaimenen istutuksissa tulee käyttää paikallista siikakantaa ja paikallista meritaimenkantaa eli Lestijoen meritaimenkantaa, koska näiden takaisinsaanti on parempi kuin yleiskantojen takaisinsaanti. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen julkaiseman selvityksen mukaan tuottaa Kokkolan edustalla tehty yleiskannan vaellussiikaistutukset keskimäärin 58 kg saalista tuhatta istukasta kohden. Perämerellä tehtyjen meritaimenen yleiskantojen istutuksien tuotto 2000-luvun keskivaiheella on ollut alle 20 kg taimenta istukasta kohden.

On huomioitava, että haitta kohdistuu myös muihin kalalajeihin kuin siikaan ja meritaimeneen. Kalojen kutuun vaikuttavat toimenpiteet johtavat pitkäkestoisiin haittoihin ja tilanteen palautumiseen kuluu useita vuosia. Lisäksi on huomioitava, että ruoppaukset johtavat pysyviin muutoksiin vaikutusalueella oleviin arvokkaisiin kutualueisiin.

Luvansaajien on tarkkailtava toiminnan vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluiden Pohjanmaan alue toimistolle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista. Alueen paikalliskantoja olevien kalojen vierasainepitoisuuksia on tutkittava ennen kuin ruoppaustoiminta aloitetaan sekä yksi ja viisi vuotta ruoppaustoiminnan päättymisen jälkeen. Ennen ruoppaustoiminnan aloittamista on siian lisääntymisalueiden pohjan tila ja poikaistuotanto kar-

toitettava ja selvitys on uusittava yksi ja viisi vuotta ruoppaustoiminnan päättymisen jälkeen.

Luvansaajan on ilmoitettava Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluiden Pohjanmaan aluetoimistolle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista ja lopettamista.

3) Kokkolan kaupunki ja Kokkolan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta ovat toimittaneet saman sisältöiset lausunnot.

Luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa kuitenkin siten, että ympäristövaikutusten pienentämiseksi ja tarkkailemiseksi on syytä asettaa erinäisiä määräyksiä. Lisäksi tulee antaa erillisiä ehtoja, jotka koskevat vuorovaikutusta sekä kalastajien korvausmenettelyn tarkentamista ja tehostamista.

Hakemuksen mukainen valmistelulupa voidaan myöntää töiden aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaistumista. Lisäksi voidaan todeta, että osa toiminnoista ovat nyt voimassa olevien lupapäätösten mukaan käynnistettävissä.

Toimintaa koskeva määräykset:

Kokkolan ja Luodon saariston perustettujen luonnonsuojelualueiden osalta (Öjan osakaskunnan omistuksessa olevat saaret ja vesialueet) tulee työssä noudattaa annettuja rauhoitusmääräyksiä, joilla kielletään maihinnousu alueen lintusaarille 1.4.-10.8. välisenä aikana.

Valtion vesialueella Kokkolan saariston Natura 2000 -alueella ja muilla valtion omistamilla vesialueilla Ykspihlajanlahdella oleville lintuluodoille ei saa nousta maihin 1.4.-10.8. välisenä aikana.

Mahdollisuuksien mukaan tulee sataman pilaantuneiden sedimenttien ruoppausalueella käyttää kokemusten mukaan tehokkaasti samentuman ja haitta-aineiden leviämistä estävää pohjasta pintaa ulottuvaa silttiverhoa.

Jos laivaliikenteen vuoksi joudutaan käyttämään niin kutsuttua kuplaverhoa, tulee toiminnanharjoittajan esittää luotettava selitys kuplaverhon tehosta samentuman leviämisen estäjänä ja huomioida myös laivaliikenteen ja potkurivirtojen aiheuttama vaikutus epäpuhtauksien leviämiseen.

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat määräykset:

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa poikkeuksellisista tilanteista välittömästi Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Luvan haltijoiden tulee osallistua Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailuihin sekä oman tarkkailuohjelman puitteissa, mutta myös merialueen yhteistarkkailuun. Merialueen yhteistarkkailun osalta tulee määrätä liikennevirasto osallistumaan väylähankkeen päätyttyä edustan merialueen yhteistarkkailuun. Väylän laivaliikenteellä on merkitystä veden laadulle (esim. samentuminen ja haitta-aineiden leviäminen) ja tällä perusteella osallistuminen on perusteltua.

Hankkeelle tulee perustaa erillinen infokanava, esim. internet tai twitter tai vastaava. Tämän infokanavan kautta voidaan reaaliajassa seurata hankkeen etenemistä ja tuottaa tärkeätä ja helposti saatavilla olevaa tietoa monista osa-alueista, kuten missä töitä tällä hetkellä suoritetaan, kaivuu/läjiykset, mitkä ovat räjäytysten ajankohdat ja suojavyöhykkeet ja tämän lisäksi myös kaikki tarkkailutiedot olisivat helposti saatavilla. Myös muu tarpeellinen tieto voitaisiin välittää tämän kanavan kautta, sillä hankkeen toteutuksessa saattaa tulla merkittäviäkin ennalta arvaamattomia tilanteita ja muutoksia työaika- ja käytännön toteutukseen.

Vaikutuksia alueen kalakantoihin (erityisesti kalojen lisääntymisaluet, siian ja muikun poikasaluet ja kalojen mahdollinen karkottuminen ruoppausalueen läheisyydestä) ja pesimälinnustoon väylän lähialueen pesimä-saarilla tulee seurata ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Seuranta tulisi aloittaa ennen ruoppaustöiden aloittamista ja jatkaa sitä vähintään kaksi vuotta hankkeen valmistumisen jälkeen. Hakija tulee velvoittaa myös osallistumaan Kokkolan edustan yhteistarkkailuun hyväksytyjen biologisten vaikutustutkimusten osalta (kalojen ja pohjaeläimistön metallipitoisuudet, koekalastukset, pohjaeläinselvitykset, makroleväselvitykset) sekä hankkeen aikana että sen jälkeen ainakin yhden kokonaisen viiden vuoden tarkkailujakson ajan.

Korvauksen ja kompensatiot:

Korvauksista ammattikalastajille tulee pyrkiä sopimaa etukäteen ennen hankkeen alkamista siten, että pyynnin vertailutiedot ovat täsmällisiä. Nämä korvausneuvottelut tulisi toteuttaa, kun varmuus hankkeen toteuttamisesta on saatavilla. Korvausmenettelyssä tulisi pyrkiä järjestelmään, joka perustuu hankkeen alkaessa erilliseen kalastajakohtaisesti arvioituun kertakorvaukseen ja hankkeen edetessä ja sen päätyttyä tulisi kysymykseen erillinen lisäkorvaus, joka perustuu hankkeen keston, muihin erityisasioihin, kuten esim. edellisen hankkeen pommisaariasian osalta. Tärkeätä on myös, että mainittu lisäkorvaus perustuisi hankkeen aikana kerättyyn kalataloudelliseen tietoon ja riittävään saalistusraporttiin perustuviin tietoihin.

Hakijan tulee korvata vesialueiden omistajille täyttötöiden seurauksena menetettävien kalojen lisääntymisaluiden aiheuttama menetyt, koska kutualueet häviävät lopullisesti. Hakijan tulee esittää kala-

taloudellisten vahinkojen kompensoinnista suunnitelma, joka sisältää istutusvelvoitteet ja seurantasuunnitelman. Suunnitelma tulee hyväksyttäväksi ELY-keskuksella.

- 4) **Metsähallitus** on lausunnossaan todennut, että hankesuunnitelmasta ei käy selkeästi ilmi, millä keinoilla samentumisen minimoiminen saadaan aikaan. Virtausmallilla voisi arvioida sedimenttien ja haitta-aineiden kulkeutumista. Ruoppauksen yhteydessä voisi harkita geotekstiilejä, jotka rajoittavat sedimenttien ja haitta-aineiden leviämistä ympäristöön.

Ruoppaustyöt tulisi suunnitella siten, että ruoppaustöitä ei suoriteta tärkeiden kutu- ja poikasaluiden läheisyydessä silloin, kun kalanpoikaset ja mäti ovat herkkiä veden samentumiselle ja häiriöille. Monivuotinen hanke aiheuttaa häiriöitä useiden vuosien ajan.

Lintujen pesintäaika on huomioitava ja lintuihin kohdistuvat häiriöt minimoitava. Varsinkin louhinta-/räjäytystyöt voivat haitata pesintää.

- 5) **Museovirasto** on lausunnossaan todennut, että vesilain mukaisen luvan myöntämistä puolletaan seuraavin ehdoin:

-Niillä ruopattavaksi tulevilla väylän alueilla, joita ei ole aikaisempien syvennyshankkeiden yhteydessä ruopattu, tehdään hyvissä ajoin ennen hankkeen toteuttamista vedenalaisarkeologinen selvitys sen varmistamiseksi, että rakennustyön yhteydessä ei tuhoudu entuudestaan tuntemattomia vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

-Sellaisilla sataman alueilla, joilla vedenpohjaa ei ole aiemmin ruopattu tai muokattu, mutta joihin nyt tullaan rakentamaan penkereitä, jotka otetaan läjityskäyttöön tai joilla tehdään muita vesirakennustöitä, tehdään hyvissä ajoin ennen hankkeen toteuttamista vedenalaisarkeologinen selvitys sen varmistamiseksi, että rakennustyön yhteydessä ei tuhoudu entuudestaan tuntemattomia vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

-Mikäli selvitysten yhteydessä havaitaan rakentamisalueilla vedenalainen muinaisjäännös/jäännöksiä, muinaismuistolain mukaisesta menettelystä neuvotellaan ja sovitaan Museoviraston kanssa.

Hakemussuunnitelmassa on todettu, että hankkeella ei ole vaikutusta vedenalaisiin hylkyihin. Kokkolan edustalla ei kuitenkaan ole tehty systemaattista arkeologista inventointia vedenalaisten muinaisjäännösten havaitsemiseksi eikä Museovirastolla siten ole kattavaa tietoa alueen vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä. Olemassa olevat tiedot ovat peräisin merihistorian ja sukeltamisen harrastajilta. Tunnetut hylkykohteet viittaavat osaltaan siihen, että myös muita kohteita voi olla Kokkolan edustalla. Näin

ollen ennen vedenalaisarkeologisen selvityksen tekemistä ei voida tietää, onko hankkeella vaikutusta vedenalaiseen kulttuuriperintöön. Selvitys on syytä kohdistaa niille alueille, joiden käyttö tulee muuttumaan. Tämä tarkoittaa alueita, joita ei ole aiemmin ruopattu ja vesirakennettu.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

- 6) **Kankainen Marko** on muistuttanut, koska toimentulon pelätään vähenevän ruoppauksen johdosta. Toimeentulo tulee siian kalastuksesta. Ruoppaus aiheuttaa veden samentumisen ja kalan ruuan häviämisen, minkä johdosta myös kalat katoavat eivätkä enää tule kuteman tälle alueelle pitkään aikaan.

Edellinen ruoppaus vaikutti jo vesien virtaukseen kun rakennettiin Pommisaari, minkä seurauksena keväisin tullut siika katosi kokonaan Kokkolan edustalta.

On katsonut saamaan jonkinlaista korvausta, koska elinkeinonsa ammattikalastajana on uhattu.

- 7) **Kokkolan kalastajanseura ry** muistuttaa kalastajille aiheutuvista mahdollisista haitoista. Kalastusta harjoitetaan väylän molemmin puolin ympärivuotisesti. Veden samentumista tulee lisäämään ruoppaus ja ruoppausmassojen kuljetus. Edellisen ruoppauksen jälkeen veden samentuminen jatkui vuosia. Isojen laivojen virtaukset nostivat ylös pohjamutia. Ruoppauksen eteen saattaa tulla myös räjähteitä, jolloin suoja-alue toiminta tulee käyttöön, jonka seurauksena liikkuminen vesialueella rajoittuu. Satama-altaan ruoppausmassojen leviäminen on estettävä, koska allas on pahoin saastunut.

Ammattikalastusta harjoittaville tulee haitat korvata täysimääräisesti. On otettava huomioon verkkojen likaantuminen, matkojen pidentyminen ja kalojen nousun pienentymisestä johtuvat saaliin vähentyminen. Kalastajien omat kannanotot on myös huomioitava. Ruoppausluvan tultua voimaan, on kutsuttava seuran edustajat ja kalastajat yhteiseen kokoukseen, missä tarkemmin käydään läpi haittavaikutukset.

Näin laajalle ruoppaukselle on asetettava istutusvelvoite muutamaksi vuodeksi.

- 8) **Sundström Micael** on muistutuksessaan todennut, että on kalastanut Kokkolan merialueella koko elinikänsä ansaintatarkoituksessa ja on hakenut myös jäsenyyttä ammattikalastajarekisteriin/päätöstä ammattikalastajaryhmältä.
- 9) **Rimpioja Jari** on muistuttanut, että ammattikalastajille aiheutuvat haitat, kuten verkkojen likaantuminen, matkojen pidentyminen ja ka-

lojen nousun pienentymisestä johtuvat saaliin väheneminen, tulee korvata täysimääräisesti.

10) Mäenpää Heimo on muistuttanut, koska ruoppaus aiheuttaa haittaa kalastukselle ruoppauksen aikana sekä vuosia sen jälkeen haitallisten aineiden levitessä virtauksien mukana ympäristöön aikaisempien ruoppauksien kokemuksesta. Ruoppauksessa toivotaan noudatettavan aikaisemman ruoppauksen käytäntöä, jolloin kalastajien kanssa sovittiin korvauksista, jolloin säästytään turhilta oikeudenkäynneiltä ja riitelyltä.

11) Kälviän-Ullavan kalastuskunta/osakaskunta ja Ruotsalon kalastajainseura ry on muistutuksessaan todennut, että Länsi-Suomen ympäristökeskuksen vuoteen 2015 ulottuvan vesienhoitosuunnitelman mukaan Kälviänjoensuu alue on yksi alueista, joilla muun muassa raskasmetallien aiheuttama kuormitus on erikoisen suuri. Tämän vuoksi ja erityisesti koska merivirrat Perämerellä etenevät Suomen rannikolla pääsääntöisesti pohjoiseen, aiheuttaa ruoppaus tämän jokisuualueen kuormituksen jatkuvaa kasvua, mikä ei vesienhoitosuunnitelmankaan kannalta ole toivottavaa. Tämän vuoksi lupaharkinnassa ja päätöksessä on korotettava kyseisen riskin minimointia kaikin mahdollisin toimenpitein, jolloin myös tilanneseuranta on keskeisessä asemassa.

Aikaisemman ruoppauksen yhteydessä ilmeni samentumisen seurauksena kalaston kaikkoamista muistuttajan alueelta ja kudun häiriintymistä esiintyi. Tämä kaikki näkyi saaliiden pienentymisenä.

Edellä mainittujen haittojen ja häiriöiden mahdollisesti ilmetessä pidätetään oikeus korvausten vaatimiseen niin yhteisölle kuin niiden kalastajille.

12) Hakala Timo vastustaa ruoppauksen toteuttamista, koska toimeentulo ammattikalastajana heikkenee ratkaisevasti. Ruoppauksen vaikutusalue on sellainen, että pääosa kalastusalueista sekä kesällä että talvella sijaitsee alueilla, joihin ruoppaus aiheuttaa haittoja. Ruoppaus aiheuttaa saaliin heikkenemistä, verkkojen likaantumista ja pyyntimatkojen pidentymistä.

Mikäli ruoppaus saa luvan, on haitat korvattava täysimääräisesti kalastajille. Korvausneuvottelut tulee toteuttaa ennen ruoppauksien alkamista, koska ajankohta ei ole vielä selvillä. Korvauksia on maksettava etukäteen ennen töiden alkamista 60 % ja loput hankkeen valmistuttua ja tilanteen palaututtua normaaliin tilaan. Korvausten loppuosa tulee perustua toteutuneeseen kalastukseen.

Hankkeen toteuttajan on oltava kalastajaan hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

- 13) Lahti Marko** vastustaa ruoppauksen toteuttamista, koska toimeentulo ammattikalastajana heikkenee ratkaisevasti. Ruoppauksen vaikutusalue on sellainen, että pääosa kalastusalueista sekä kesällä että talvella sijaitsee alueilla, joihin ruoppaus aiheuttaa haittoja. Ruoppaus aiheuttaa saaliin heikkenemistä, verkkojen likaantumista ja pyyntimatkojen pidentymistä.

Mikäli ruoppaus saa luvan, on haitat korvattava täysimääräisesti kalastajille. Korvausneuvottelut tulee toteuttaa ennen ruoppauksen alkamista, koska ajankohta ei ole vielä selvillä. Korvauksia on maksettava etukäteen ennen töiden alkamista 60 % ja loput hankkeen valmistuttua ja tilanteen palaututtua normaaliin tilaan. Korvauksien loppuosa tulee perustua toteutuneeseen kalastukseen.

Hankkeen toteuttajan on oltava kalastajaan hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

- 14) Rainosalo Pentti** on muistuttanut, koska ruoppaus aiheuttaa haittaa kalastukselle ruoppauksen aikana sekä vuosia sen jälkeen haitallisten aineiden levitessä virtauksien mukana ympäristöön aikaisempien ruoppauksen kokemuksesta. Ruoppauksessa toivotaan noudatettavan aikaisemman ruoppauksen käytäntöä, jolloin kalastajien kanssa sovittiin korvauksista, jolloin säästytään turhilta oikeudenkäynneiltä ja riitelyltä.

- 15) Öja delägrlag (272-876-1-2)** on vaatinut ensisijaisesti, että hakija vaihtaa vesialuetta (tilusvaihto), joka muodostaa väylän osakaskunnan vesialueella Repskärin itäpuolella, vaihtoon tulisi sisällyttää myös osakaskunnan vesialue väylän itäpuolella. Sopivia kohdealueita ehdotetaan vaihtoa varten.

Toissijaisesti vaaditaan, että vuosittain maksetaan 1 040 euroa hyvityksenä vesialueen omistajalle.

- 16) Lasses Lax FO** on muistutuksessaan muistuttanut aineista ja myrkyistä, joita on käsitelty työkohteiden yhteydessä ja jotka ovat kerryntyneet pohjan sedimentteihin ja jotka voivat joutua kiertoa ja aiheuttaa vahinkoa saaliille ja aiheuttaa arvon alenemista. Myös hylättyjä ammuksia voi tulla pintaan ruoppauksen yhteydessä.

Jos tällaisia haittoja ilmenee, tulee ne korvata sopimalla erikseen, ellei kaikista haitoista päästä etukäteiskorvauksin sopimukseen ennen töiden aloittamista. Siinä tapauksessa, että sopimukseen korvauksista ei päästä, pidätän itselläni oikeuden esittää luvan epäämistä hakemuksen kaikilta osin.

Yksilöity vaatimus: etukäteiskorvauksena 29630,34 euroa/vuosi niiltä vuosilta, kun ruoppaukset ovat käynnissä sekä vuosi töiden päätymisen jälkeen.

Viimeistään kaksi vuotta ruoppausten jälkeen tulee tehdä lopullinen tarkastelu korvauksista toki siten, että mikäli muistuttaja on onnistunut kompensoimaan lisäponnisteluin, niin etukäteiskorvauksia ei tarvitse maksaa takaisin.

17) Kokkolan Teollisuusvesi Oy on muistutuksessaan esittänyt seuraavat vaatimukset, joiden tarkemmat perustelut ovat muistutuksessa:

- Lupahakemusta käsitellessä tulee huomioida muistuttajan merivedenotto toiminta.
- Luvanhakijan on hakemuksen mukaisia töitä suorittaessaan huolehdittava siitä, ettei Syväsataman alueella olevia muistuttajan omistamia rakenteita ja laitteita vahingoiteta eikä niiden käyttöä ja merivedenottoa vaikeuteta. Ruoppaus tulee toteuttaa sellaiseen syvyyteen, että meriveden imuputki voidaan myös sijoittaa turvallisesti altaaseen.
- Lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa vedenlaadun heikkenemistä tai kohtuutonta haittaa merivedenotolle tai meriveden käytölle Kokkolan suurteollisuusalueella. Ruoppauksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että kiintoaineen ja siihen sitoutuneiden metallien leviäminen hankealueelta muualle vesistöön saadaan minimoitua.
- Ruoppauksesta aiheutuvaa kuormitusta ja veden samentumista tulee tarkkailla riittävän useasti työn aikana. Hakemuksessa kuvattujen tarkkailtavien parametrien joukkoon tulee lisätä myös raskasmetallit.
- Syväsataman ja Hopeakiven sataman edustan alueilla tapahtuvien ruoppausten tarkkailutulokset tulee toimittaa muistuttajalle välittömästi niiden valmistuttua. Tarkkailutuloksista tulee laatia yhteenvetoraportti.
- Hakemuksen mukaiset ruoppaus- ja louhintatyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Syväsatamaltaan ruoppaus tulee ajoittaa talvikaudelle, jolloin alueen merivedenkulutus on vähäisintä. Syväsatamaltaan itäpään ruoppausten ajankohdasta tulee sopia vähintään 3 kk ennen niiden toteuttamista muistuttajan kanssa.
- Hakijat tulee velvoittaa ilmoittamaan hyvissä ajoin etukäteen muistuttajalle mahdollisista meriveden laatua heikentävistä toimenpiteistä Syväsataman ja Hopeakiven sataman alueilla. Poikkeuksellisista tilanteista, jotka voivat aiheuttaa haittaa tai vaaraa merivedenotolle, tulee ilmoittaa välittömästi myös muistuttajalle.

18) CABB Oy Kokkolan tehta on muistuttanut, että hakija tulee hankkeeseen ryhtyessään huomioida teollisuuden merivedenotto Syväsataman itäpäässä ja toteuttaa hanke siten, että merivedenotto ja meriveden laatu eivät vaaranna tehtaiden käytössä.

Yritys käyttää merivettä Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n ja KIP Service Oy:n toimittamana kahdessa tuotantolaitoksessa jäähdytysvesijärjestelmiin sekä polttolaitoksessa savukaasujen kaasunpesureiden pesuvetenä. Lisäksi yrityksen alueella toteutetaan parhaillaan merivesipalopostia.

Yrityksen toiminnot edellyttävät, että meriveden toimitusvarmuus on taattu, meriveden laatu on erityisesti kiintoaineen ja raskasmetallien osalta käyttökelpoista ja ympäristölupaehdojen täytymisen mahdollistavaa. Kiintoaines merivedessä likaannuttaa ja tukkii jäähdytysvesijärjestelmien suodattimet, lämmönvaihtimet ja putkiston heikentäen jäähdytystehoa. Polttolaitoksella kaasunpesujärjestelmän suorituskyky laskee meriveden kiintoainepitoisuuden noustessa.

19) Norra Svenska Fiskeområde on muistutuksessaan vaatinut, että hakijat tulee velvoittaa seuraamaan vaikutuksia kalakantoihin ja kaloihin projektin kaikissa vaiheissa ELY -keskuksen kalatalouspalveluiden hyväksymän seurantaohjelman mukaisesti. Kalastusalueen ja vesialueen omistajan kanssa käytävän neuvottelun perusteella perustettavaan seurantaohjelmaan tulee sisällyttää koekalastusta projektin aikana ja sen jälkeen, ammattikalastajien päiväkirjakalastus koko projektin ajalta, kalastuskysely ammatti-, kotitalous- ja vapaa-ajankalastajille projektin vaikutusalueella ennen ja jälkeen projektin sekä kalatutkimukset erilaisten raskasmetallien ja muiden vahingollisten yhdisteiden osalta.”

20) Boliden Kokkola Oy on muistutuksessaan todennut, että yhtiön rikkihappotehtaalla käytetään prosessin jäähdytysvetenä merivettä noin 1 300 m³/h. Jäähdytysvesi johdetaan tehtaalte Syväsataman satama-altaassa sijaitsevan merivedenottamon kautta.

Muistuttaja pitää tärkeänä, että erityisesti satama-altaassa ja merivedenoton läheisyydessä toteutettavat ruoppaukset suunnitellaan ja toteutetaan siten, että jäähdytysvetenä käytettävän meriveden laatua heikentävät vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäiseksi. Ruoppausten aikana tulee meriveden laatua seurata tehostetusti siten, että voidaan osoittaa ruoppauksen mahdolliset vaikutukset alueen kuormitukseen. Ruoppausten aikana seurattavaksi esitetään seuraavia epäpuhtauksia: N, P, Zn, Fe, Cd, Hg, As.

Rikkihappotehtaalla jäähdytysvesi kiertää suljetussa prosessissa ja palautetaan lopulta jäähdytysvesialtaiden kautta takaisin mereen. Mereen johdettavien jäte- ja jäähdytysvesien laatua seurataan mereen johtavalla purkupaikalla (ylivuotokynnys) ja jäähdytysvesien sisältämä kuormitus raportoidaan tehtaiden kuormituksena mereen. Sisään otettavan meriveden laadulla on merkittävä vaikutus merialueelle kohdistuvaan kuormitukseen. Kuormituksen lisäksi jäähdytysvetenä käytettävän meriveden laadulla on olennainen vaikutus myös jäähdytysvesijärjestelmän toimivuuteen ja huoltokustannuksiin.

21) Blomqvist Göran on muistutuksessaan todennut, että väylän ja satamien aiemmista syventämisistä on ilmeisesti käynyt ilmi että siitä aiheutuu aika lailla vaivaa ja haittaa lähialueilla kalastavalle. Kaivamisesta ja räjäytyksistä/louhinnasta aiheutuva melu pelottaa kalat pois laajoilta alueilta. Vesi samentuu ja vedessä olevat hiukkaset kiinnittyvät rysiin ja verkkoihin, jolloin mitkään kalat eivät enää ui niihin. Näistä asioista johtuen haluan korvauksen miltei täydellisestä kalakadosta. Kalastan valtion vesillä lähialueella sekä Öjan osakskunnan vesillä.

22) Aalto Heikki on muistutuksessaan todennut, että varaa oikeuden hakea mahdollisia korvauksia mahdollisista haitoista, jotka johtuvat ruoppaustöistä. Muistuttaja on ammattikalastaja ja kalastusalueet ovat väylän läheisyydessä.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on selityksessään todennut lausunnoista ja muistutuksista seuraavasti:

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (1):

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan silttiverhon käyttämistä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estämiseksi. Selvitys silttiverhon käyttömahdollisuuksista voidaan tehdä vasta, kun hankkeen hankintapäätös on tehty ja urakoitsijan käyttämä kalusto on tiedossa.

Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Hakijat toivovat, että Natura-alueelle sijoittuvien ruoppaustöiden suorittamiselle ei aseteta aikarajoitusta. Ruoppaustöitä voidaan suorittaa vain avovesikautena ja lintujen pesimäaikaan 1.4 – 10.8 sijoittuva työaikarajoitus siirtäisi työt syksyyn, jolloin keliolosuhteet (syysmyrskyt; aallokko, tuuli, pimeys ja ajoittainen jäänmuodostus) kauempana satamasta sijaitsevilla ruoppauskohteissa saattavat asettaa rajoituksia työskentelyn turvallisuudelle sekä työn taloudelliselle toteutettavuudelle (seisokit). Lintujen lisääntymisen kannalta herkin aika on touko-kesäkuu. Heinäkuussa linnunpoikaset ovat jo isompia ja pesien/poikasten hylkäyksestä ei enää ole erityistä riskiä. Samoin silakan kutu tapahtuu touko-kesäkuussa. Silakan kutu kehittyy poikasiksi 1-2 viikossa, jonka jälkeen samentuminen ei enää pilaa kutua. Karisiian kutuaika on syyskuulta jou-

lukuulle (veden lämpötilan ollessa 2-5 astetta). Siialla kehitys kestää kevääseen, koska kutu lasketaan kylmään veteen. Natura-alueella heinä-elokuussa tehtävät työt aiheuttavat vähiten häiriötä ja ympäristövaikutuksia, joten työt pyritään keskittämään tälle jaksolle.

Ruoppaus- ja läjitystöiden osalta on keskeistä, että töitä on mahdollista tehdä vuorokauden ympäri, jolloin kokonaistyöaika ja hankkeen vaikutusaika saadaan mahdollisimman lyhyeksi. Töiden tekeminen mahdollisimman yhtäjaksoisesti on hakijoiden näkemyksen mukaan ympäristön sekä hankkeen taloudellisuuden kannalta järkevin ratkaisu.

Ruoppaus ja läjitystöiden arvioidaan kestävän noin kolme avovesikautta. Työt suoritetaan yhteistyössä Kokkolan Satama Oy:n kanssa siten, että sataman toiminnalle ja Kokkolan väylän liikenteelle aiheutuvat haitat minimoidaan. Hakijat ottavat huomioon alueen vesiliikenteen ruoppaustöiden aikana sekä tarvittaessa tiedotetaan alueella tehtävistä muutostöistä hyvissä ajoin.

Ruoppaus- ja louhintatöiden sekä läjitystyöt toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppausaluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Työt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hake-
mussuunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysaltaiden täytöissä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läjitystekniikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuhteiden ja läjitettävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Hakijat tulevat tarkkailemaan työn vaikutuksia viranomaisien hyväksymien ohjelmien mukaisesti ja seurantojen tulokset toimitetaan alueen ympäristöviranomaisille. Tarkkailuohjelma toimitetaan hyväksyttäväksi viranomaiselle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

Hakijat ovat suunnitelmalla laatiessaan huomioineet, että ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaiset vaatimukset on otettu huomioon ja miten nämä huomioidaan myös hankkeen toteutuksen aikana.

Hakijat tulevat toimittamaan asianomaisille viranomaisille hankkeen käynnistymiseen ja valmistumiseen liittyvät ilmoitukset.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen (2):

Hakijoiden näkemyksen mukaan siian kutu- ja poikastuotantoalueita on jo selvitetty ja kartoitettu riittävässä laajuudessa. Nykyisellä väylä-

alueella on aikaisemmin vuosina 1995–2001 suoritettu huomattavasti mittavammat ruoppaukset, joiden ruoppausten vaikutuksia dokumentoitiin kattavasti.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja-kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Ruoppaus- ja louhinta- sekä läjitystyöt toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppausaluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Työt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hake-mussuunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysaltaiden täytöissä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läjitystekniikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuhteiden ja läjitettävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Hakijoiden näkemys on, että imuruoppausmenetelmänä nk. hopperiruoppauksella saavutetaan monia etuja ruoppaukseen toteutuksen suhteen kuten työn nopea ja tehokas toteuttaminen, jolloin ruoppauksen aiheuttaman samentuman kesto on lyhytaikainen verrattuna esim. ympäristökauhalla toteutettavaan ruoppaustapaan. Hopperia käyttäen voidaan myös pilaantuneet sedimentit ruopata omana kerroksenaan pois, jonka jälkeen, edelleen hopperia käyttäen ruopataan jäljellä oleva puhdas, pehmeä sedimentti. Myös satamanliikenteen aluskuljetusten kannalta hopperiruoppaus olisi huomattavasti parempi vaihtoehto kuin ajallisesti pidempikestoinen ruoppaus, esim. ympäristökauhalla.

Hopperiruoppauksessa voidaan ylivuotovesien juoksutus mereen estää, silloin kun se on tarpeellista. Tällaisena satama pitää erityisesti Syväsataman pilaantuneen sedimentin alueen ruoppauksia. Puhtaan sedimentin ruoppauksen aikana ylijuuksutus mereen tulisi olla sallittua muualla kuin kaloille tärkeiden lisääntymisalueiden läheisyydessä.

Ruoppaukset suoritetaan avovesikautena. Töiden suorittaminen myöhään syksyllä on usein ongelmallista myös kelien huonontumisen

(myrskyt jne.) vuoksi. Siian kutuaika ja -alueet pyritään parhaan mukaan ottamaan huomioon.

Haitallisten aineiden leviämistä on tarkoitus rajoittaa työsuunnittelulla käsittelemällä mahdollisesti myös kupla-, siltti- tai geotekstiiliverhojen käytön. Riski haitallisten aineiden leviämisestä ei ole sidottu pelkästään ruoppauksiin, vaan esimerkiksi myös tavanomaiseen satamatoimintaan liittyviin potkurivirtauksiin. Pilaantuneiden sedimenttien osalta hankkeen jälkeinen tilanne tulee olemaan alkutilannetta parempi.

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan siltti-verhon käyttämistä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estämiseksi. Selvitys silttiverhon käyttömahdollisuuksista voidaan tehdä vasta, kun hankkeen hankintapäätös on tehty ja urakoitsijan käyttämä ka-lusto on tiedossa.

Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Vaikutuksia kalastoon seurataan yhteistarkkailun kuuluvan biologisen tarkkailun ja kalataloustarkkailun mukaisesti. Ruoppausten välittömiä vaikutuksia kalastoon arvioidaan lisäksi hakemussuunnitelmassa esitetyn mukaisesti erikseen laadittavan tarkkailusuunnitelman mukaisten samentumis- ja vedenlaatutarkkailujen pohjalta. Ruoppaustoimenpiteiden ei arvioida aiheuttavan yllättäviä muutoksia tai lisäkustannuksia jokavuotiselle yhteistarkkailulle.

Hakijat tulevat toimittamaan asianomaisille viranomaisille hankkeen käynnistymiseen ja valmistumiseen liittyvät ilmoitukset.

Kokkolan kaupungin kaupunginhallitus ja rakennus- ja ympäristölautakunta (3):

Hakijoiden näkemyksen mukaan valmisteluluvan myöntämiselle ja valmistelevien töiden aloittamiselle on edellytykset. Hankkeen aika-tilaan liittyen rakennettavan läjitysalueen tulee olla valmis ennen varsinaisen väylän syventämishankkeen alkamista, jotta väylän ruoppausmassoille voidaan osoittaa tarvittava läjityskapasiteetti.

Rauhoitusmääräyksiä tullaan noudattamaan. Työn suorittamiseen liittyen ei ole tarvetta nousta maihin saarissa. Natura 2000 -verkoston mukaisille lintuluodoille ei työn suorittamiseen liittyen ole tarvetta nousta maihin. Lintujen pesimäsaarten ja luotojen mairinnousrajoituksia tullaan noudattamaan ruoppaukseen liittyvien töiden yhteydessä. Hakijat

tulevat kiinnittämään erityistä huomiota lintujen pesintä- ja poikaskauden aikaan suoritettaviin rakennustöihin ja ohjeistamaan rakennustöihin osallistuvia tahoja alueen saariin liittyvien maihinnousurajoitusten ym. osalta. Nykyisin ruoppaustyömailla käytettävä mittaustekniikka ei enää edellytä erityisten tukiasemien asentamista saarille tai luodoille töiden aikana eli tarvetta maihinnousuun ei enää ole.

Vedenalaisia louhintoja ei suoriteta lintujen pesimissaarien ja luotojen välittömässä läheisyydessä. Nykyiselle väyläalueelle sijoittuvista louhintakohteista lähimpiin saariin ja luotoihin on pääsääntöisesti vähintään 300 m etäisyys ja yleensä yli 0,5 km etäisyys. Vedenalaiset louhinnat suoritetaan noin 14 m syvyydessä, jolloin mm. maalle kantautuvien meluvaikutusten arvioidaan vaimenevat tehokkaasti.

Liikennevirasto esittää, että väylän ruoppauskohteissa RK1, RK2 ja RK3 suoritettavien töiden suorittamisajankohtaa ja käytettäviä työmenetelmiä ei rajoiteta lupamääräyksillä eikä työaikarajoitteilla. Hakijan käsityksen mukaan samentuman leviäminen on kyseisissä ruoppauskohteissa vallitsevien pohjaolosuhteiden vuoksi suhteellisen pieni. Ruoppauskohteiden maamassat ovat lisäksi puhtaita. Rajaukset saattavat pitkittää hanketta ja siten aiheuttaa lisähaittaa ympäristölle. Töitä on olosuhteiden salliessa tarkoitus suorittaa kaikkina vuorokauden aikoina. Työn suorittaminen mahdollisimman yhtäjaksoisesti on sekä ympäristövaikutusten että hankkeen taloudellisuuden kannalta paras ratkaisu.

Hakijat toivovat myös, että väylän sisäosalla ruoppauskohteeseen RK4 ja sataman läjitysalueisiin liittyvien vesirakentamistöiden suorittamisajankohtaa ei rajoiteta lupamääräyksillä. Ruoppauskohde sijaitsee lähellä Kokkolan satamaa eikä sen läheisyydessä ole asutusta tai loma-asutusta.

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan siltti-verhon käyttämisestä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estämiseksi. Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Hakijat tulevat poikkeuksellisten tilanteiden osalta olemaan yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin.

Liikennevirasto tulee osallistumaan työnaikaisten tilapäisten vaikutusten tarkkailuun hakemussuunnitelmassa alustavasti esitetyn mukaisesti. Laivaliikenteen mahdolliset vaikutukset eivät lukeudu Kokkolan merialueen yhteistarkkailuohjelman mukaisiin tarkkailun perusteisiin. Liikenne-

viraston näkemyksen mukaan ei siten ole perusteita velvoittaa virastoa osallistumaan merialueen yhteistarkkailuun.

Vaikutuksia kalastoon seurataan yhteistarkkailussa esitetyn mukaisesti. Ruoppausten välittömiä vaikutuksia kalastoon arvioidaan lisäksi hake-
muussuunnitelmassa esitetyn mukaisesti erikseen laadittavan tarkkailu-
suunnitelman mukaisten samentumis- ja vedenlaatutarkkailujen pohjal-
ta. Liikenneviraston näkemyksen mukaan ei ole perusteltua velvoittaa
virastoa osallistumaan merialueen yhteistarkkailun mukaiseen biologi-
seen tarkkailuun, pesimälinnusto- ja kalataloustarkkailuun. Ruoppaus-
toimenpiteiden ei arvioida aiheuttavan yllättäviä muutoksia tai lisäkus-
tannuksia nykyisin suoritettavalle yhteistarkkailulle.

Hakijat pitävät ehdotusta tiedotuskanavasta hyvänä. Tiedotuskanavan
lopullista muotoa ei ole vielä päätetty. Vastaavanlaisia tiedotuskanavia
on käytetty esim. Uudenkaupungin väylän ruoppaushankkeessa v. 2013
- 2014 ja tullaan käyttämään muiden suurten hankkeiden yhteydessä
kuten esim. Vuosaaren väylän syventämishankkeessa.

Hakijoiden näkemyksen mukaan hankkeella ei arvioida olevan pysyviä
vaikutuksia kalastoon tai kalastukseen. Sataman kenttäalueen reuna-
penkereiden täyttötöyt sijoittuvat Ykspihlajan aallonmurtajan ja syväsa-
taman väliselle vesialueelle, jolla ei arvioida olevan nykyisen sataman
läheisyydestä johtuen merkitystä kalojen kutualueena.

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdol-
lisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen
selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon me-
nenyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa haki-
jat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syven-
tämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon
menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -
kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorit-
tamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalata-
loudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn katta-
vaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudel-
listen vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kala-
taloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä
osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Metsähallitus (4):

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan siltti-
verhon käyttämistä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estä-
miseksi. Selvitys silttiverhon käyttömahdollisuuksista voidaan tehdä

vasta, kun hankkeen hankintapäätös on tehty ja urakoitsijan käyttämä kalusto on tiedossa.

Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Kokkolan edustan merialueen edustalle on laadittu virtausmalli, jota hyödynnetään erityisesti samentuman leviämisen ennustamisessa ja tarkkailupisteiden sijoittelussa. Samentumahaittoja tullaan vähentämään edellyttämällä urakoitsijalta ympäristöystävällisten menetelmien käyttöä. Hakijoiden näkemys on, että tehokas ruoppaus tarkoitukseen sopivalla kalustolla mahdollisimman yhtäjaksoisesti tuottaa vähemmän pitkäaikaista haittaa kuin alimitoitettu ruoppauskalusto, joka väistämättä pidentää hankeaikaa.

Hankkeeseen liittyvien vesirakennustyökohteiden välittömässä läheisyydessä ei tiettävästi ole tärkeitä kalojen kutu- tai poikastuotantoalueita. Samentumista pyritään yleisestikin rajoittamaan työn suorittamisen yhteydessä. Hanke on monivuotinen, mutta ruopattavat kohteet jakautuvat suurelle alueelle yli 15 km matkalle. Samassa paikassa suoritettavat ruoppaustyöt eivät siten ole niin pitkäkestoisia.

Nykyiselle väyläalueelle sijoittuvia vedenalaisia louhintoja ei suoriteta lintujen pesimissaarien ja luotojen välittömässä läheisyydessä. Lähimpiin saariin ja -luotoihin on louhittavien kohteiden osalta pääsääntöisesti vähintään 300 m etäisyys ja yleensä yli 0,5 km etäisyys. Vedenalaiset louhinnat suoritetaan noin 14 m syvyydessä, jolloin mm. maalle kantautuvien meluvaikutusten arvioidaan vaimenevat tehokkaasti.

Museovirasto (5):

Hyvissä ajoin ennen väylän syventämiseen liittyvien rakennustöiden aloittamista teetetään luotauksiin tms. perustuva Museoviraston hyväksymä ja ohjeistuksen mukainen meriarkeologinen inventointi niistä alueista, joita ei ole aikaisemmin ruopattu tai täytetty.

Mikäli inventoinnissa havaitaan ruopattavilla tai täytettävillä alueilla vedenalaisia muinaisjäännöksiä, toimitaan Museoviraston lausunnossa esitetyllä tavalla.

Kankainen Marko (6):

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan siltti-verhon käyttämisestä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estä-

miseksi. Selvitys silttiverhon käyttömahdollisuuksista voidaan tehdä vasta, kun hankkeen hankintapäätös on tehty ja urakoitsijan käyttämä ka-lusto on tiedossa.

Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Ruoppaus- ja louhintasekä läjitystyöt toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppausaluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Työt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hake-
mussuunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysaltaiden täytöissä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läjitystekniikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuhteiden ja läjitettävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Hankkeen työnaikaisia vaikutuksia tullaan seuraamaan tarkasti.

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdollisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon menetyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa hakijat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syventämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Kokkolan kalastajanseura ry (7):

Mahdollisten alueelle upotettujen ammustarvikkeiden osalta on tehty magneettimittauksia, joiden tulosten perusteella ruoppauskohteissa on tarkoitus suorittaa tarvittavia raivaustöitä ennen varsinaisten ruoppaustöiden aloittamista. Raivaustöiden jälkeen on vielä tarkoitus tehdä magneettimittauksia mahdollisten raivaustyön yhteydessä poistamatta jääneiden ammustarvikkeiden paikantamiseksi. Väylän syventämiseen liittyvät ruoppaustyöt on tarkoitus käynnistää, kun ammustarvikkeiden raivaustyöt ovat päättyneet.

Pilaantuneet ruoppausmassat on hakemussuunnitelmassa otettu huomioon ruoppaus- ja läjitystöiden suorittamisen osalta. Aikaisemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden perusteella riski haitallisten aineiden kulkeutumisesta on hyvin vähäinen.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Hakijat pitävät istutusvelvoitteen osalta lähtökohtana aikaisemmasta syventämishankkeesta annetussa lupapäätöksessä (16/1995/3, pvm. 1.3.1995) esitettyä istutusvelvollisuuteen liittyvää kalanhoitomaksua. Kalanhoitomaksu 25 000 mk määrättiin maksettavaksi vuosittain töiden suorituksen ajan sekä kaksi vuotta töiden päättymisen jälkeen. Hakijat esittävät edellä mainitun perusteella vuosittaisen kalanhoitomaksun suuruudeksi 2 000 € / vuosi. Esityksessä on otettu huomioon rahanarvokerroin (2014=100, 1995=0,2311) työn kesto ja suoritettavien töiden laajuus aikaisempaan hankkeeseen verrattuna.

Hakijat pitävät ehdotusta hyvänä ja ovat valmiit osallistumaan yhteiseen kokoukseen.

Sundström Micael (8), Rimpioja Jari (9), Mäenpää Heimo (10):

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdollisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon menetyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa hakijat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syventämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja - kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Kälviän-Ullavan Kalastuskunta/osakaskunta ja Ruotsalon Kalastajain-seura ry (11):

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan silttiverhon käyttämistä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estämiseksi. Selvitys siltiverhon käyttömahdollisuuksista voidaan tehdä vasta, kun hankkeen hankintapäätös on tehty ja urakoitsijan käyttämä ka-lusto on tiedossa.

Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Ruoppaus- ja louhinta- sekä läjitystyöt toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppausaluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Työt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hakemussuunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysaltaiden täytöissä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läjitystekniikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuhteiden ja läjitettävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Hankkeen vaikutuksia tarkkaillaan hakemussuunnitelmassa alustavasti esitetyn mukaisesti. Hankkeessa tukeudutaan Kokkolan merialueen yhteistarkkailuun. Työnaikaisesta tarkkailusta laaditaan erillinen tarkkailusuunnitelma, joka hyväksytetään viranomaisilla.

Nykyisen hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu pienemmiksi kuin vuosina 1995–2001 toteutetun hankkeen. Edellisessä syventämishankkeessa ruopattiin noin 5,9 milj. promu-m³ ja nykyisessä hankkeessa on tarkoitus ruopata noin 1,1 milj. m³ ktr. Nykyisessä hankkeessa läjitys tapahtuu penkereillä rajatuille alueille kun edellisessä syventämishankkeessa läjitettiin avoimille meriläjitysalueille.

Hakijat pitävät mahdollisena esitystä pohjasta pintaan ulottuvan siltti-verhon käyttämistä samentumien ja haitta-aineiden leviämisen estämiseksi. Selvitys siltti-verhon käyttömahdollisuuksista voidaan tehdä vasta, kun hankkeen hankintapäätös on tehty ja urakoitsijan käyttämä kalusto on tiedossa.

Ruoppausurakan tarjouspyyntöasiakirjoissa tullaan urakoitsijalta vaatimaan samentumia minimoivaa menetelmää, mikä todennäköisesti myös asetetaan tarjousten vertailun arviointiperusteeksi (siltti/kuplaverho). Valitun menetelmän tulee olla ympäristövaikutuksia minimoiva, mutta se ei saa vaarantaa alusliikenteen turvallisuutta eikä oleellisesti häiritä alusliikennettä tai hidastaa töiden toteutusta. Kuplaverhousmenetelmä on toimintavarma menetelmä, josta on hyviä kokemuksia aiemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden samentuma-alueiden rajoittamisessa.

Kokkolan edustan merialueen edustalle on laadittu virtausmalli, jota hyödynnetään erityisesti samentuman leviämisen ennustamisessa ja tarkkailupisteiden sijoittelussa. Samentumahaittoja tullaan vähentämään edellyttämällä urakoitsijalta ympäristöystävällisten menetelmien käyttöä. Hakijoiden näkemys on, että tehokas ruoppaus tarkoitukseen sopivalla kalustolla mahdollisimman yhtäjaksoisesti tuottaa vähemmän pitkäaikaista haittaa kuin alimitoitettu ruoppauskalusto, joka väistämättä pidentää hankeaikaa.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen korvaamisesta ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Hakala Timo (12), Lahti Marko (13):

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdollisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon menetyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa hakijat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syven-

tämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Hakijat tulevat toimittamaan asianomaisille viranomaisille hankkeen käynnistymiseen ja valmistumiseen liittyvät ilmoitukset.

Öja delägerlag (272-876-1-2) (15):

Hakijoilla ei ole omistusoikeutta hankkeeseen liittyvään vesialueeseen (kiinteistötunnus 272-894-1-1), jonka omistaja on Suomen valtio / Metsähallitus. Tältä osin tilusvaihtoon liittyvä asia ei ole hakijoiden omistusoikeuden piirissä.

Hankkeen vaikutusalueella olevien vesialueiden omistajille maksettavat lähtökohtaisesti kertamaksuina suoritettavat korvaukset pyritään sopiaan erikseen laadittavan korvausohjelman mukaisesti.

Lasses Lax FO (16):

Ruoppausten mahdolliset ympäristövaikutukset on arvioitu hakemussuunnitelman ja Natura-arvioinnin yhteydessä. Mahdolliset tilapäiset vaikutukset minimoidaan työsuunnittelulla hakemussuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Aikaisemmin toteutettujen ruoppaushankkeiden perusteella riski haitallisten aineiden kulkeutumisesta on hyvin vähäinen.

Mahdollisten alueelle upotettujen ammustarvikkeiden osalta on tehty magneettimittauksia, joiden tulosten perusteella ruoppauskohteissa on tarkoitus suorittaa tarvittavia raivaustöitä ennen varsinaisten ruoppaustöiden aloittamista. Raivaustöiden jälkeen on vielä tarkoitus tehdä magneettimittauksia mahdollisten raivaustyön yhteydessä poistamatta jääneiden ammustarvikkeiden paikantamiseksi. Väylän syventämiseen liittyvät ruoppaustyöt on tarkoitus käynnistää, kun ammustarvikkeiden raivaustyöt ovat päättyneet.

Hakijoiden tavoitteena on, että korvauksista päästään yhteisymmärrykseen.

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdollisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen

selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon menetyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa hakijat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syventämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Kokkolan Teollisuusvesi Oy (17):

Hakijoiden esitys on, että Kokkolan Satama Oy tarkastelee yhdessä lauhde- ja raakaveden hankinnasta vastaavien tahojen kanssa suojausvaihtoehtoja merivedenotolle ruoppaus- ja läjitystöiden ajaksi. Valittu menetelmä hyväksytetään ko. taholla ennen toteutusta.

Valitun suojausmenetelmän mukaisesti sovitaan myös raakavedenoton tarvitsema tarkkailun laajuus ja parametrit. Samassa yhteydessä päätehtään myös toteuttajataho ja vastuut sekä tarkkailutulosten ilmoitustaajuus.

Rakennustöitä suoritettaessa huolehditaan siitä, ettei työalueella tai sen läheisyydessä sijaitsevia toisten omistamia rakenteita tai laitteita vahingoiteta. Väylän syventämiseen liittyviä töitä suoritettaessa tullaan otta-
maan huomioon lauhde- ja raakavedenottoon liittyvät tarpeet nykyisessä laajuudessa.

Hakijoiden esitys on, että Kokkolan Satama Oy tarkastelee yhdessä lauhde- ja raakaveden hankinnasta vastaavien tahojen kanssa suojausvaihtoehtoja merivedenotolle ruoppaus- ja läjitystöiden ajaksi. Valittu menetelmä hyväksytetään ko. taholla ennen toteutusta.

Tulevaisuudessa mahdollisesti toteutettavat hankkeet (esim. merivedenotto-putkien jatkaminen pois satama-altaasta ulommas merelle päin) voi hakijoiden käsityksen mukaan mahdollisesti vaatia vesilupakäsittelyä, jossa on huomioitava mm. liikenteen esteetön kulku väylillä ja jonka yhteydessä on laadittava asiaan kuuluvat sopimukset Kokkolan Sataman ja Teollisuusvesi Oy:n välillä. Satama-altaan syventäminen muiden toimijoiden tarpeisiin ei voi olla hakijoiden vastuulla.

Ruoppaus- ja louhint- sekä läjitystyöt toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppausaluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Työt

suoritetaan ympäristöministeriön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hakemussuunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysaltaiden täytöissä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läjitystekniikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuhteiden ja läjitettävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Louhintatöitä ei tehdä satama-alueen läheisyydessä.

Mahdollisten alueelle upotettujen ammustarvikkeiden osalta on tehty magneettimittauksia, joiden tulosten perusteella ruoppauskohteissa on tarkoitus suorittaa tarvittavia raivaustöitä ennen varsinaisten ruoppaustöiden aloittamista. Raivaustöiden jälkeen on vielä tarkoitus tehdä magneettimittauksia mahdollisten raivaustyön yhteydessä poistamatta jääneiden ammustarvikkeiden paikantamiseksi. Väylän syventämiseen liittyvät ruoppaustyöt on tarkoitus käynnistää, kun ammustarvikkeiden raivaustyöt ovat päättyneet.

Rakennustyöt suoritetaan siten, että niistä ei koidu haittaa ympäristön turvallisuudelle tai omaisuudelle.

Ruoppaustöiden tilapäisiä vaikutuksia tarkkaillaan hakemussuunnitelmassa alustavasti esitetyn mukaisesti. Työnaikaisesta tarkkailusta laaditaan erillinen tarkkailusuunnitelma, johon voidaan tarvittavin osin lisätä myös raskasmetallien analyysit. Hankkeessa tukeudutaan myös Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailuun.

Kokkolan sataman läheisyydestä saatavat tarkkailutulokset voidaan toimittaa myös Kokkolan Teollisuusvesi Oy:lle. Tarkkailun tulokset raportoidaan hakemussuunnitelman mukaisesti. Raportointi käsittää myös yhteenvetoraportin laadinnan.

Hakijoiden näkemyksenä on, että ruoppaustöiden ajoittaminen talvikaudelle ei ole mahdollista laitteistojen jäätymisen ja jäiden aiheuttaman haitan vuoksi. Ruoppaukset toteutetaan avovesikautena. Hakijat ovat muilta osin valmiita sopimaan ruoppauksen suorittamisajankohdasta Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n kanssa vähintään 3 kk ennen töiden aloittamista.

Hakijat tulevat hyvissä ajoin ilmoittamaan meriveden laatua mahdollisesti heikentävien toimenpiteiden suorittamisesta Kokkolan Teollisuusvesi Oy:lle.

Hakijat tulevat poikkeuksellisten tilanteiden osalta olemaan yhteydessä asianomaisten viranomaisten lisäksi Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n kanssa.

CABB Oy Kokkolan tehtaat (18):

Hakijoiden esitys on, että Kokkolan Satama Oy tarkastelee yhdessä lauhde- ja raakaveden hankinnasta vastaavien tahojen kanssa suojausvaihtoehtoja merivedenotolle ruoppaus- ja läjitystöiden ajaksi. Valittu menetelmä hyväksytetään ko. taholla ennen toteutusta.

Valitun suojausmenetelmän mukaisesti sovitaan myös raakavedenoton tarvitsema tarkkailun laajuus ja parametrit. Samassa yhteydessä päätetään myös toteuttajataho ja vastuut sekä tarkkailutulosten ilmoitustaajuus.

Norra Svenska Fiskeområde (19):

Vaikutuksia kalastoon seurataan yhteistarkkailun kuuluvan biologisen tarkkailun ja kalataloustarkkailun mukaisesti. Ruoppausten välittömiä vaikutuksia kalastoon on tarkoitus arvioida hakemussuunnitelmassa esitetyn erikseen laadittavan tarkkailusuunnitelman mukaisten samentumis- ja vedenlaatutarkkailujen pohjalta. Ruoppaustoimenpiteiden ei arvioida aiheuttavan yllättäviä muutoksia tai lisäkustannuksia jokavuotiselle yhteistarkkailulle.

Hakijat ovat valmiit sopimaan seurantaohjelman laadinnasta.

Hakijoiden näkemyksen mukaan Kokkolan satama-alueella esiintyvät alueet eivät ole merkittäviä poikastuotantoalueina niiden läheisyydessä esiintyvän satamatoiminnan, vesiliikenteen ja teollisuuden vuoksi. Satama-alueella ei käytännössä Taulukaria lukuun ottamatta esiinny luonnontilaisia rantoja. Hakijan näkemyksen mukaan satama-alueiden tarkemmat dokumentoinnit ja kartoitukset eivät ole tarpeen.

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdollisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon menetyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa hakijat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syventämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

Hankkeen vaikutusalueella olevien vesialueiden omistajille maksettavat lähtökohtaisesti kertamaksuina suoritettavat korvaukset pyritään sopiaan erikseen laadittavan korvausohjelman mukaisesti.

Ruoppaus- ja louhinta- sekä läjitystyöt toteutetaan pääsääntöisesti avovesikautena ruoppausaluksia, työlauttoja ja proomuja hyödyntäen. Työt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten ja ohjeiden mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Työnaikaisilla järjestelyillä pyritään vähentämään samentumisen vaikutusta. Käytettävät työmenetelmät valitaan siten, että samentuminen saadaan minimoitua.

Ruoppaus- ja louhintamassat hyödynnetään kokonaisuudessaan hake-
mussuunnitelmassa esitettyjen maa-alueelle sijoittuvien läjitysaltaiden täytöissä. Hankkeessa tullaan käyttämään useita erilaisia läjitysteknikoita, jotka vaihtelevat ruoppaustekniikan, läjityspaikan olosuhteiden ja läjittävän materiaalin maa-aineksen mukaisesti.

Hakijoiden näkemys on, että imuruoppausmenetelmänä nk. hopperiruoppauksella saavutetaan monia etuja ruoppaukseen toteutuksen suhteen kuten työn nopea ja tehokas toteuttaminen, jolloin ruoppauksen aiheuttaman samentuman kesto on lyhytaikainen verrattuna esim. ympäristökauhalla toteutettavaan ruoppaustapaan. Hopperia käyttäen voidaan myös pilaantuneet sedimentit ruopata omana kerroksenaan pois, jonka jälkeen, edelleen hopperia käyttäen ruopataan jäljellä oleva puhdas, pehmeä sedimentti. Myös satamanliikenteen aluskuljetusten kannalta hopperiruoppaus olisi huomattavasti parempi vaihtoehto kuin ajallisesti pidempikestoinen ruoppaus, esim. ympäristökauhalla.

Hopperiruoppauksessa voidaan ylivuotovesien juoksutus mereen estää, silloin kun se on tarpeellista. Tällaisena satama pitää erityisesti Syväsataman pilaantuneen sedimentin alueen ruoppauksia. Puhtaan sedimentin ruoppauksen aikana ylijuuksutus mereen tulisi olla sallittua muualla kuin kaloille tärkeiden lisääntymisalueiden läheisyydessä.

Boliden Kokkola Oy (20):

Satama ehdottaa että satama tarkastelee yhdessä lauhde- ja raakaveden hankinnasta vastaavien tahojen kanssa suojausvaihtoehtoja vedenotolle ruoppauksen ja läjityksen ajaksi. Valittu menetelmä hyväksytetään ko. taholla ennen toteutusta.

Valitun suojausmenetelmän mukaisesti sovitaan myös raakavedenoton tarvitsema tarkkailun laajuus ja parametrit. Samassa yhteydessä pääte-

tään myös toteuttajataho ja vastuut sekä tarkkailutulosten ilmoitustaajuus. Ruoppaustöiden aikainen tarkkailu suoritetaan muilta osin erikseen laadittavan tarkkailusuunnitelman pohjalta.

Göran Blomqvist (21), Aalto Heikki (22):

Hankealueen läheisyydessä ruoppaus- ja louhintatöiden aikana mahdollisesti toimintaansa harjoittavia ammattikalastajia ei voida etukäteen selvittää ja tietää, minkä vuoksi myöskään ammattikalastustulon menetyksiä ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida. Tarvittaessa hakijat tekevät ammattikalastajien kanssa erilliset sopimukset väylän syventämishankkeen rakennustöiden aiheuttamasta ammattikalastustulon menetyksen korvaamisesta.

Kalataloudelliset korvaukset on tarkoitus määrittää ammattikalastaja -kohtaisina kertakorvauksina, jotka maksetaan vuosittain töiden suorittamisen aikana. Hakijat pitävät tärkeänä, että kaikki mahdolliset kalataloudelliset lisäkorvaukset pohjautuvat hankkeen aikana kerättyyn kattavaan mittausaineistoon ja saaliskirjanpitoon.

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, laativat hakijat kalataloudellisten vahinkojen kompensoinnista ja korvaamisesta erillisen kalataloudellisen toteuttamissuunnitelman ja saattavat korvausasian tältä osin erikseen vireille aluehallintovirastoon.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Liikennevirastolle ja Kokkolan satamalle luvan syventää Kokkolan väylää ja Syväsataman satama-allasta ruoppaamalla sekä rakentaa Hopeakiven sataman vaiheen II taustakenttä täyttämällä (vesilupa II) Kokkolan kaupungissa hakemuksen mukaisesti. Rakennuskohteiden sijainti ilmenee hakemukseen liitetystä 30.5.2014 päivätyistä piirustuksesta ruoppaus- ja läjitysalueet (VRT 2452-P22057220). Lupa on voimassa toistaiseksi.

Lupapäätöksen korkeustasojen vertailutaso on vuoden 2011 teoreettinen keskivesi MW_{2011} , joka vastaa N_{2000} järjestelmän korkeustasoa +0.11 m.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Kokkolan satamaan johtavaa väylää on syvennettävä ruoppaamalla hakemukseen liitettyjen 12.12.2012 päivätyjen suunnitelmakarttojen 1-4 (mittakaava 1:10 000, piir.nrot: 164-1566-011, 164-1566-012, 164-1566-013 ja 164-1566-014) mukaisesti siten, että kulkusyvyyden ruoppauksen jälkeen vastaa 14,0 metriä

Ruoppausmassojen kokonaismäärä on noin 1,1 milj. m³ltr. Massamäärästä noin 60 000 m³ltr on vedenlaista kallionlouhintaa.

2. Syväsataman satama-allas on ruopattava 23.1.2014 päivätyn piirustuksen ruoppaussuunnitelma (mittakaava 1:5 000, työnro 82120396, piirustusnro 001) mukaisesti. Ruoppausmassojen kokonaismäärä on noin 185 000 m³ltr.

3. Hopeakiven sataman laajennuksen vaiheen II taustakentän rakentaminen on tehtävä 9.12.2013 päivätyn asemapiirroksen (mittakaava 1:2 500, työnro 1561, piirustusnro 262) mukaisesti.

Laajennuksen reunapenkereet on tehtävä seuraavan 9.12.2013 päivätyn poikkileikkauspiirustuksen mukaisesti: Penger A: poikkileikkaus A - A (työnro 1561, piirustusnro 263, mittakaava: 1:200).

Reunapenkereiden sisäpuolelle jäävä alue on täytettävä tasolle +2,9 m.

4. Läjitysaltaissa saa olla aukot proomukuljetuksia varten.

Töiden suorittaminen

5. Ruoppausmassoja, jotka sisältävät haitta-aineita, joiden normalisoitu pitoisuus ylittää ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeessa (2015) määritellyn tason 2, saa sijoittaa ainoastaan sellaiseen kohteeseen, jolla on lainvoimainen asianmukainen lupa kyseisten massojen sijoittamiseen.

Hopeakiven sataman taustakentän rakentamisesta tulevat ruoppausmassat on käsiteltävä edellä mainitun määräyksen mukaisesti.

6. Ruoppausmassoja, joissa ei ole ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeessa (2015) määritellyn tason 2 mukaisia normalisoituja pitoisuuksia ylittäviä määriä haitta-aineita, saadaan läjittää Hopeakiven sataman laajennuksessa tehtyjen penkereiden sisäpuolelle. Penkereiden on oltava kaikkien rakenteiden osalta valmiita ennen läjityksen aloittamista.

7. Ruoppausmassojen, jotka sisältävät haitta-aineita, joiden normalisoitu pitoisuus ylittää ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeessa (2015) määritellyn tason 2, ruoppauksessa on käytettävä suljettua kauhaa tai muuta vastaavaa tekniikkaa, joka vähentää hienojakoisen sedimentin leviämistä ympäristöön.

8. Ruoppaustyöt ja Hopeakiven sataman laajentaminen on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä.

9. Töitä suorittaessa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset ja maihinnousukiellot.

10. Ruoppausmassan kuljetuksessa on huolehdittava, ettei ruoppausmassaa pääse valumaan takaisin mereen kuljetuksen aikana.

11. Ruoppaus on pyrittävä tekemään mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa vesiliikenteelle ja ympäristölle. Ruoppausalueet on työn aikana merkittävä selkeästi havaittavin merkintälaittein.

12. Alueella mahdollisesti kulkevien kaapelien ja johtojen sijainnit on selvitettävä ennen ruoppauksen ja Hopeakiven sataman rakentamisen aloittamista. Mahdollisten kaapelien ja johtojen suojauksista ja siirroista on sovittava niiden omistajien kanssa.

13. Hopeakiven sataman laajennuksen reunapenkereiden rakenteissa saa käyttää puhtaita kitkamaita tai puhdasta louhetta..

14. Ammuksien ja räjähteiden ruoppaamisesta on sovittava Suomen puolustusvoimien kanssa.

Kunnossapito

15. Väylän, satama-altaan ja sataman laajennusalueiden kunnossapidosta on huolehdittava asianmukaisesti.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

16. Luvan saajien on tehtävä suunnitelma ruoppauskohteiden eristämisestä silttiverholla tai paineilmaa käyttävällä kuplaverholla Syväsataman/Hopeakiven satama-alueen ruoppauksessa ja Santapankin alueella.

Suunnitelma edellä mainittujen suojaverhojen käytöstä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus voi antaa tarkentavia määräyksiä suojaverhojen rakenteesta ja asentamisesta.

17. Sellaisten väylän tai sataman alueilla, joilla vedenpohjaa ei ole aiemmin ruopattu tai rakennettu, mutta joilla nyt tehdään vesirakennustöitä, on tehtävä hyvissä ajoin ennen hankkeen toteuttamista vedenalaisarkeologinen selvitys sen varmistamiseksi, että ruoppaus- tai rakennustyön yhteydessä ei tuhoudu entuudestaan tuntemattomia vedenalaisia muinaisjäännöksiä. Selvitykset tulokset on toimitettava Museovirastolle.

Mikäli selvitysten yhteydessä havaitaan rakentamisalueilla vedenalaisia muinaisjäännöksiä, muinaismuistolain mukaisesta menettelystä on neuvoteltava ja sovittava Museoviraston kanssa.

18. Luvan saajien on sovittava merivettä lauhde- ja raakavetenä käyttävien kanssa menettelyistä ja keinoista, joilla turvataan merivedenotto ruoppaus- ja läjitystöiden aikana. Samassa yhteydessä voidaan sopia täydentävästä tarkkailusta. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, luvan saajan on toimitettava asian ratkaisemista varten hakemus luvan täydentämisestä aluehallintovirastoon.

19. Luvan saajien on laadittava suunnitelma kiinteistöllä 272-44-1-18 sijaitsevan teollisuuden jäte- ja lauhdevesille purkupaikan siirrosta siten, että järjestely ei vaikeuta purkuvesien mereen johtamista ja niiden määrän ja laadun tarkkailua. Suunnitelman toteuttamisesta on sovittava jäte- ja lauhdevesien purkurakenteista vastaavan yrityksen kanssa hyvissä ajoin ennen kuin Hopeakiven sataman täyttörakenteisiin liittyvät työt vaikuttavat purkurakenteisiin.

Kalatalousmaksu

20. Luvan saajien on niinä vuosina, kun tämän päätöksen mukaisia ruoppaus- ja läjitystöitä tehdään, maksettava kalatalousmaksua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vuosittain 5 000 euroa ja vuosittain viiden vuoden ajan töiden päättymisestä 3 000 euroa käytettäväksi kalataloudellisten haittojen vähentämiseen hankkeen vaikutusalueella. Töidenaloittamisvuodelta maksu on suoritettava ennen kuin työt aloitetaan. Sen jälkeen maksu on suoritettava vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Kalatalousmaksua käytetään hankkeen aiheuttamien kalataloudellisten vahinkojen ehkäisemiseen tai vähentämiseen liittyviin toimenpiteisiin sekä toimenpiteiden suunnitteluun ja tuloksellisuuden seurantaan.

Korvaukset

21. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

22. Luvan saajien on ensisijaisesti pyrittävä sopimaan ammattikalastajille ja vesialueen omistajille töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen, haittojen ja muiden edunmenetysten korvaamisesta. Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, luvan saajan tulee saattaa asia hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi vuoden kuluessa töiden loppuun suorittamisesta. Hakemukseen on liitettävä luvan saajan esitys korvaamatta tai sopimatta jääneiden vahinkojen, haittojen ja muiden edunmenetysten korvaamisesta sekä yhteenveto tehdyistä tarkkailuista.

23. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tä-

män ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

24. Ruoppauksista ja massojen sijoittamisesta on pidettävää kirjaa, josta käy selville ruoppaus- ja läjitysalueet tai muu sijoituspaikka, sekä ruoppausmassojen määrä ja laatu. Pyydettyä kirjapito on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

25. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia vedenlaatuun ja Kokkolan saariston ja Rummelön-Harrbådan Natura 2000-alueiden suojeluperusteena oleviin lintulajeihin ja Santapankin vedenalaisiin luontotyypeihin Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava ELY-keskukselle kolme kuukautta ennen tarkkailun ja toiminnan aloittamista. Tarkkailu voidaan toteuttaa osana Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailua.

ELY-keskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.

26. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia kalatalouteen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava ELY-keskukselle kolme kuukautta ennen tarkkailun ja toiminnan aloittamista. Tarkkailu voidaan toteuttaa osana Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailua.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

26. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kymmenen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

26. Luvan saajan on tarkoituksenmukaisella tavalla tiedotettava jatkuvasti töiden etenemisestä tiedotusvälineissä.

27. Töiden aloittamisesta on (30 päivää) etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla ammattikalastajille, vesialueen omistajille, vedenotto – ja purkurakenteiden käyttäjille ja asianomaisille maanomistajille. Ilmoituksessa on kerrottava määräyksen 26 mukaisesta tiedottamisesta.

28. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Hankkeen tarkoitus

Väylän ja syväsataman syventämisen sekä Hopeakiven sataman laajennus ovat tarpeen sataman kilpailukyvyn säilyttämiseksi, sillä nykyisellään väylä ei mahdollista panamax -luokan alusten liikennöintiä.

Kokkolan syväsataman allas syvennetään samassa yhteydessä vastaamaan Kokkolan väylän uutta kulkusyvyyttä. Hopeakiven sataman taustakenttää on samassa yhteydessä tarkoitus laajentaa toteuttamalla vesialueelle ensivaiheessa kenttäalueen rajaavat reunapenkereet.

Hanke ei ole alueella voimassa olevien kaavojen vastainen.

Hankkeesta saatava hyöty

Väylän ruoppaus sekä satamissa tehtävät toimenpiteet ovat tärkeitä Kokkolan Sataman kehittymiselle ja kilpailukyvyn parantamiselle. Metrin kulkusyvyyden lisääminen väylällä mahdollistaa suurille aluksille noin 25 % suuremman lastinottokyvyn, jolloin aluksien määrän ei alueella juurikaan kasva. Hopeakiven sataman vesirakennustyöt mahdollistavat satama-alueen raideliikenteen kehittämisen. Hopeakiven sataman laajentamisessa voidaan hyödyntää ruoppausmassoja.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Ruoppaustyöt ja Hopeakiven sataman penkereiden rakentaminen aiheuttavat veden samentumista merialueella. Hankkeesta aiheutuu kalakannoille ja kalastukselle haittaa.

Ruoppauksesta voi aiheutua ympäristönsuojelulain tarkoittamaa pilaantumista vesialueella. Ottaen huomioon asiassa tehtyt haitta-aineita koskevat selvitykset, aikaisemmat tarkkailutulokset ja tässä päätöksessä myös vesilain 3 luvun 10 §:n 3 momentin ja ympäristönsuojelulain nojalla annetut lupamääräykset, pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Natura, luonnonarvot ja meren/vesienhoitosuunnitelma

Hankealueella sen läheisyydessä sijaitsee Natura 2000 -alueita. Syvennettävä väylä kulkee Kokkolan saariston Natura-alueen kautta. Hankealueesta noin 2 km:n päässä sijaitsee Rummelö-Harrbådan ja Luodon

Saariston Natura-alue jää lyhimmillään 1,4 km:n päähän syvennettävästä väylästä. Hankkeen toteuttamisen ei katsota merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueen luonnonarvoja, kun lupapäätöksessä annetut lupamääräykset niiden suojelemiseksi huomioidaan.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman mukaan Kokkolan edustan ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi ja tavoitteena on hyvän tilan saavuttaminen viimeistään vuonna 2021. Ottaen huomioon alueen vesiliikenne ja hankkeen lyhtyaikaisuus sekä päätöksen mukaiset lupamääräykset, hanke ei siten vaikuta haitallisesti vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Intressivertailu

Ruoppauksesta ja Hopeasataman rakentamisesta tämän lupapäätöksen mukaisesti saatava hyöty on huomattava verrattuna hankkeesta aiheutuvaan vahinkoon, haittaan tai muuhun edunmenetykseen. Haittojen ja edunmenetysten korvaamiseen on annettu lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Töiden suorittaminen

Lupamääräyksillä 1-3 varmistetaan rakenteiden asianmukaisuus.

Lupamääräyksillä 4-5 varmistetaan, että ruoppausmassat läjitetään asianmukaisille paikoille niiden haitallisuuden mukaisesti. Sedimenttien haitta-ainetutkimuksissa pilaantuneita sedimenttejä on yhteensä 422 000 m³tr.

Lupamääräyksillä 6-7 estetään vesialueen pilaantuminen ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla.

Lupamääräyksellä 9) varmistetaan, että Natura 2000 -alueilla olevat maihinnousu kiellot otetaan ruoppauksia tehdessä huomioon.

Lupamääräyksissä 8-13 varmistetaan, että ruoppaus ja Hopeasataman penkereiden rakentaminen on mahdollisimman haitatonta.

Lupamääräyksellä 14) varmistetaan, että räjähteiden ruoppauksessa huomioidaan aluevalvontalaki, joka koskee merenpohjan tutkimista.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

Lupamääräys 16) on tarpeen estämään samentumisen leviäminen vesistöissä laajemmalle alueelle.

Lupamääräyksellä 17) varmistetaan, että vedenalainen kulttuuriperintö huomioidaan.

Lupamääräyksellä 18) varmistetaan, että veden samentuminen ei aiheuta liikaa haittaa satamassa toimiville tahoille, jotka tarvitsevat toimintaansa merestä lauhde- ja raakavettä.

Lupamääräys 19) on tarpeen korvaamaan lauhde- ja jätevesien purkuputken kiinteistölle sataman laajentumisen johdosta.

Kalatalousmaksu

Kalatalousmaksu on määrältään riittävä kattamaan kalataloushaittojen ehkäisemiseksi tarvittavien toimenpiteiden kustannukset. Maksun suuruutta arvioitaessa on osittain otettu huomioon aikaisemmin Kokkolan väylän ja satama-altaan ruoppausta luvitettaessa ja toteutettaessa arvioidut kalataloushaitat. Maksu on kuitenkin hankkeen laatu huomioon ottaen korkeampi kuin silloin ja mitä hakemuksessa on nyt esitetty. Kalatalousviranomaisen vaatimuksen mukaiselle maksulle aluehallintovirasto ei kuitenkaan ole löytänyt riittäviä perusteita.

Lisäksi on otettu huomioon luvan saajille määrätty velvollisuus selvittää ja pyrkiä sopimaan erikseen kalastajille ja vesialueen omistajille aiheutuvat edunmenetykset.

Korvaukset

Lupamääräys 22) on tarpeen hankkeesta aiheutuvien edunmenetysten selvittämiseksi ja korvaamiseksi. Ammattikalastukselle mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen, haittojen tai muiden edunmenetysten arviointi tehdään tarvittaessa erikseen. Mikäli mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvauksista ei päästä sopimukseen, on asia tältä osin saatettava vireille erillisellä hakemuksella.

Tarkkailu

Kirjanpitoa, tarkkailua ja raportointia koskevat määräykset ovat tarpeellisia työn suorittamisen valvomiseksi, ympäristövaikutusten tarkkailemiseksi ja töistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §:n 2 momentti, 7, 8, 10, 11, 14 ja 18 §
 Luonnonsuojelulain 65 §
 Aluevalvontalain 3 luvun 12 §
 Ympäristönsuojelulain 52 ja 62 §

Aluehallintovirasto oikeuttaa Liikenneviraston ja Kokkolan sataman ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Valmisteluvalla saa tehdä hakemuksessa yksilöidyt seuraavat toimenpiteet hakemuksen täydennyksen mukaisesti: Hopeakiven sataman penkereiden rakentaminen läjitysallalle 3 ja penkereiden rakentamista edeltävien pilaantuneiden ja pehmeiden sedimenttien poisto.

Perustelut

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Osa valmisteluvalla myönnettävistä töistä on yhteydessä aiempaan vesilupa (vesilupa I), joten tekemällä reunapenkereet saumattomasti yhtenä hankkeen, vesistön samentuminen jää vähäisemmäksi. Lisäksi läjitykseltään 3 rakentaminen on tarpeen, että mahdolliset ylijäämävedet voidaan juoksuttaa altaan kautta, jolloin vähennetään samentumista vesistössä.

Kun luvan hakijana on ollut myös Liikennevirasto, joka vastaa mm. Suomen vesiväylistä, aluehallintovirasto katsoo, että vakuuden asettamisvelvoite on ilmeisen tarpeeton.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 16 ja 17 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa Etelä-Pohjanmaan **elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen, Kokkolan kaupungin ja Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimukset** huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Aluehallintovirasto vastaa **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle**, että töistä aiheutuvan kalatalousmaksun on katsottu olevan lausunnossa esitettyä pienempi, kun huomioidaan aiemmat lupapäätökset ja niistä aiheutuneet kalataloudelliset haitat sekä huomioidaan tässä lupapäätöksessä annetut määräykset haittojen vähentämiseen.

Muistutukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Korvausten selvittämisen osalta on annettu määräys, joka mahdollistaa

korvauksista sopimisen ja luotettavan selvittämisen. Korvauksia ei voida luotettavasti selvittää ennakolta.

Öja delägerlagin vaatimaa tilusvaihtoa ei voida määrätä, koska hakijoina olevat liikelaitokset eivät omista ruopattavia alueita. Vesialueen omistajalle aiheutuvat edunmenetykset voidaan määrätä korvattaviksi.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 24 120 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan yli 200 000 m³tr ruoppausta tai vesialueen täyttöä koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 16 080 euroa.

Lupapäätös sisältää useita maksutaulukossa maksullisiksi säädettyjä vesitalousasioita (ruoppaus, täytöt, penkereet), jolloin maksuun voidaan asetuksen mukaisesti lisätä 50 prosenttia toisen vesitalousasian taulukon mukaisesta maksusta. Maksu peritään ruoppauksen osalta täysimääräisesti ja täytön osalta 50 prosentin mukaan (16 080 euroa + 8 040 euroa).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Kokkolan kaupunki (sähköpostitse)
 Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköpostitse)
 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen (sähköpostitse)
 Museovirasto (sähköpostitse)
 Suomen puolustusvoimat (sähköpostitse)
 Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksesta muistutuksia, vaatimuksia tai mielipiteitä.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja Keski-Pohjanmaa ja Östersbotten Tidning lehdissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kokkolan kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Keski-Pohjanmaa ja Österbottens Tidning -nimisissä sanomalehdissä.

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Jari Tolppanen

Lasse Känsälä

Reko Vuotila

Piia Nieminen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Jari Tolppanen (puheenjohtaja), Lasse Känsälä ja Reko Vuotila.

Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Piia Nieminen.

PN/TKa

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 20.7.2016 .
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava -päättös, johon haetaan muutosta -valittajan nimi ja kotikunta -postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) -miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta -mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi -perusteet, joilla muutosta vaaditaan -valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä -asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle -mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallinto-virastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Wolffintie 35, 65200 Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	(vaihte) 0295 018 450
fax:	06 317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	kl. 8 –16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.